

BIULETYN

Powiatowego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Polkowicach

Nr 11 – Listopad 2013

W numerze między innymi:

- ◆ **Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”,**
- ◆ **„Powiatowy Konkurs o Julianie Tuwimie”,**
- ◆ **„Piłka w grze, pierwszy gwizdek i przecięcie wstęgi
– otwarcie boiska wielofunkcyjnego przy Szkole
Podstawowej w Buczynie”,**
- ◆ **Innowacja pedagogiczna „Promocja zdrowia
w przedszkolu”.**

OD REDAKCJI

Szanowni Państwo

Z przyjemnością oddajemy jedenasty numer naszego biuletynu. Teksty w nim publikowane kierujemy do wszystkich nauczycieli i kadry kierowniczej. Naszym zamierzeniem jest nie tylko informowanie o działaniach PODM w Polkowicach, ale również o dokonaniach nauczycieli wraz z ich uczniami, a także dzielenie się sprawdzonymi pomysłami na praktyczne rozwiązania w codziennej pracy pedagogicznej czy propagowanie innowacji. Na łamach biuletynu zagościły publikacje, których Autorzy chętnie opisują przedsięwzięcia i prezentują własne opracowania metodyczne. W kolejnych numerach można też wyrazić opinie o aktualnościach w oświacie, literaturze, kulturze. Liczymy na owocną współpracę z Państwem i zachęamy do publikowania.

Redakcja nie bierze odpowiedzialności za zawartość merytoryczną publikacji. Nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do skracania artykułów i korespondencji oraz opatrywanie ich własnymi tytułami.

Z wyrazami szacunku

Redakcja

TO SIĘ WYDARZYŁO

Uroczyste podsumowanie konkursu regionalnego „Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat” w Szkole Podstawowej nr 1 w Polkowicach

Dnia 20 listopada 2012 r. w Szkole Podstawowej nr 1 w Polkowicach odbyło się uroczyste podsumowanie regionalnego konkursu poetyckiego „Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat” zorganizowanego we współpracy biblioteki szkolnej z TPD w Legnicy z okazji Roku Korczakowskiego.

Uczestnikami imprezy byli laureaci konkursu oraz ich opiekunowie (nauczyciele, rodzice, dziadkowie) z 7 szkół: z Zespołu Szkół w Legnickim Polu, Szkoły Podstawowej nr 12 w Lubinie, Szkoły Podstawowej w Tymowej, Szkoły Podstawowej w Radwanicach, Szkoły Podstawowej nr 1 w Polkowicach, Szkoły Podstawowej nr 3 w Polkowicach, Szkoły Podstawowej w Krotoszycach i Szkoły Podstawowej

w Bieniowicach. Gościem specjalnym była pani Ewa Niedbalska – członek Zarządu Oddziału Okręgowego w Legnicy, Prezes Oddziału Miejskiego TPD w Lubinie. Prezes Oddziału Okręgowego TPD w Legnicy – pan Kazimierz Pleśniak przesłał organizatorom konkursu podziękowania za współpracę oraz gratulacje laureatom oraz ich opiekunom. Zostały one odczytane podczas uroczystości.

Podczas spotkania uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 w Polkowicach zaprezentowali postać Janusza Korczaka – przyjaciela dzieci. Przedstawili wiersze, które zdobyły I miejsca w konkursie. Uzdolnieni muzycznie uczniowie zaprezentowali swoje umiejętności gry na instrumentach: gitarze, skrzypkach, fortepianie oraz wokalne (wykonanie przez E. Chmielowską utworu Marka Grechuty „Ocalić od zapomnienia”). Nad oprawą muzyczną czuwał pan Krzysztof Purzycki.

Laureaci konkursu otrzymali dyplomy oraz nagrody książkowe ufundowane przez TPD w Legnicy oraz naszą bibliotekę. Spotkanie zostało udokumentowane przez Telewizję Polkowicką oraz przedstawiciela TPD w Legnicy (relacje ukazały się w lokalnej telewizji oraz na stronie internetowej).

Pomysłodawczyniami, przedsięwzięcia oraz organizatorkami konkursu regionalnego i uroczystej gali były panie pracujące w bibliotece szkolnej – Jolanta Sobczyk i Marta Kucharczyk oraz p. Ewa Puchalska – nauczycielka kształcenia zintegrowanego.

Plakat promujący uroczystość podsumowania konkursu „Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”.

Uczniowie prowadzący uroczystość

Pani dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Polkowicach oraz pani Ewa Niedbalska – członek Zarządu Oddziału Okręgowego w Legnicy podczas wręczania nagród laureatom konkursu.

Goście podczas spotkania w czytelní szkolnej.

Jolanta Sobczyk, Marta Kucharczyk – pracownice biblioteki szkolnej SP1 w Polkowicach

POWIATOWY KONKURS O JULIANIE TUWIMIE

„Jestem tylko łowcą słów.
Czułny i zasłuchany.”
(J. Tuwim „Słowo i ciało”)

Witkacy, Portret Tuwima, 1929 r.

W 2013 roku przypadają sześćdziesiąta rocznica śmierci i stulecie poetyckiego debiutu Juliana Tuwima. Obie rocznice stanowią okazję do oddania hołdu temu wielkiemu poecie, który kształtował język, wyobraźnię i społeczną wrażliwość wielu pokoleń Polaków, ucząc ich zarazem poczucia humoru i ukazując optymizm codziennego życia.

Julian Tuwim to wybitny pisarz, autor wierszy dla dorosłych i dzieci, słów piosenek, tekstów dla kabaretów, rewii, operetek, ale także redaktor i tłumacz poezji obcojęzycznej. Współzałożyciel grupy poetyckiej „Skamander” i stały współpracownik „Wiadomości Literackich”, jeden z najpopularniejszych poetów dwudziestolecia międzywojennego, którego twórczość wpłynęła na następne pokolenia.

Poezja Juliana Tuwima jest jedną z najważniejszych w XX wieku propozycji uprawiania sztuki słowa. Bogata i różnorodna twórczość autora „Kwiatów polskich” stanowi żywołą i atrakcyjną propozycję dla odbiorców w każdym wieku.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o szczególnym znaczeniu dorobku poety dla dziedzictwa narodowego, ogłosił rok 2013 Rokiem Juliana Tuwima. W związku z tym Powiatowy Ośrodek Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Metodycznego oraz Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Polkowicach zaprosili uczniów wszystkich etapów edukacyjnych do wzięcia udziału w konkursach: recytatorskim, literackim i plastycznym poświęconych właśnie temu poecie, mając nadzieję, że konkursy te pozwolą młodemu pokoleniu bliżej poznać twórczość tego wielkiego Polaka.

Największym powodzeniem cieszył się konkurs recytatorski, do którego zgłosiło się tak wielu uczniów, że komisja zmuszona była rozłożyć tę rywalizację na dwa popołudnia. A oto wyniki:

Kategoria I (szkoły podstawowe, kl. 1-3)

LOK.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIA	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
1. miejsce	Żaneta Wierciszewska	SP nr 2 w Polkowicach	Joanna Wróblewska
2. miejsce	Nikodem Bogoń	Zespół Szk.-Przedszk. w Radwanicach	Izabela Jokiel
3. miejsce	Weronika Widuch	SP nr 2 w Polkowicach	Joanna Wróblewska
wyróżnienie	Mikołaj Zarzycki	SP nr 1 w Polkowicach	Beata Mazurek
wyróżnienie	Maja Wesołek	SP nr 1 w Polkowicach	Janina Szpocińska

Kategoria II (szkoły podstawowe, kl. 4-3)

LOK.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIA	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
1. miejsce	Wiktoria Wróbel	SP w Grębolicach	Renata Kalińska
2. miejsce	Jakub Bęben	SP nr 3 w Polkowicach	Anna Bęben
3. miejsce	Jagoda Kanabaj	SP w Chocianowie	Teresa Janusz
wyróżnienie	Julia Kurowska	SP nr 1 w Polkowicach	Anna Sobczyk-Stryjek
wyróżnienie	Paulina Rymarowicz	SP w Buczynie	Marta Kasprzak
wyróżnienie	Anna Buchta	SP w Chocianowie	Dorota Pisała
wyróżnienie	Katarzyna Pietruszewska	SP w Chocianowie	Teresa Janusz
wyróżnienie	Oliwia Andrejczyn	SP w Radwanicach	Dorota Kotapska

Kategoria III (gimnazja)

LOK.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIĄ	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
1. miejsce	Patrycja Franczak	Gimnazjum nr 2 w Polkowicach	Magdalena Beller
2. miejsce	Katarzyna Krawiec	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Joanna Glapińska
2. miejsce	Katarzyna Ćwian	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Magdalena Beller
3. miejsce	Martyna Pietruszewska	Gimnazjum w Chocianowie	Bożena Tronina
wyróżnienie	Marta Sowińska	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Joanna Glapińska
wyróżnienie	Przemysław Pomiechowski	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Izabela Flisiewicz
wyróżnienie	Anna Bajon	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Dorota Skowrya

Kategoria IV (szkoły ponadgimnazjalne)

LOK.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIĄ	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
1. miejsce	Oktawia Kurt	ZS w Polkowicach	Ewa Dudziak-Gaj
2. miejsce	Nie przyznano		
3. miejsce	Nie przyznano		
wyróżnienie	Kacper Turek	ZS w Polkowicach	Danuta Pólkowska

Dużą popularnością szczególnie wśród uczniów szkół podstawowych cieszył się konkurs plastyczny. Uczniowie mieli za zadanie wykonać pracę na temat *Piękno świata ukazane w poezji Juliana Tuwima*. Oto laureaci tej części:

Kategoria I (szkoły podstawowe, kl. 1-3)

LOK.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIA	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
1. miejsce	Olaf Maksymczak	SP w Buczynie	Arleta Maksymczak
2. miejsce	Mikołaj Zarzycki	SP nr 1 w Polkowicach	Beata Mazurek
3. miejsce	Justyna Wrona	SP nr 2 w Polkowicach	Anna Olejniczak
3. miejsce	Karol Olejniczak	SP nr 2 w Polkowicach	Anna Olejniczak
wyróżnienie	Oskar Brłjacie	SP w Jędrzychowie	Anna Mysiak
wyróżnienie	Pola Kamińska	SP w Jędrzychowie	Anna Mysiak
wyróżnienie	Tomasz Żełem	SP nr 2 w Polkowicach	Anna Olejniczak

Kategoria II (szkoły podstawowe, kl. 4-6)

LOK.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIA	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
1. miejsce	Maksymilian Kisiel	SP w Chocianowie	Dorota Pisała
2. miejsce	Aleksandra Sobczyk	SP nr 1 w Polkowicach	Barbara Siemieńska-Pleszka
3. miejsce	Klaudia Łupińska	SP nr 1 w Polkowicach	Barbara Siemieńska-Pleszka

Kategoria III (gimnazja)

W tej kategorii nie przyznano I, II i III miejsca, tylko wyróżnienie.

LOK.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIA	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
wyróżnienie	Paulina Pleszka	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Monika Szybalska

Kategoria IV (szkoły ponadgimnazjalne)

W tej kategorii nie przyznano I, II i III miejsca, tylko wyróżnienie.

LOK.	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIĄ	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
wyróżnienie	Weronika Wołowicz	Zespół Szkół w Polkowicach	Iwona Marciniak

Najtrudniejszy okazał się konkurs literacki, w którym uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych pod opieką nauczyciela mieli za zadanie przygotować pracę pisemną na jeden spośród zaproponowanych tematów:

PREZENTACJA MULTIMEDIALNA:

1. Tuwim znany i nieznany, czyli życie i twórczość poety.
2. Łódź – magiczne miasto Tuwima.

PRACA LITERACKA:

1. „I głupcom dane jest natchnienie”, czyli o tekstach Tuwima na wesoło. (esej)
2. „Daj rządy mądrych, dobrych ludzi” – refleksja Tuwima o ojczyźnie i rządzących. (esej)
3. Miasto i jego mieszkańcy w twórczości Juliana Tuwima. (forma dowolna)
4. „Słowik słowi słowisienkie ciewy” – Tuwimowska zabawa słowem. (esej)
5. „Nie skarżę się mój, Ojczy” – refleksje religijne w twórczości J. Tuwima.

Na konkurs wpłynęło niewiele prac, ale te, które podlegały ocenie, były bardzo interesujące. Poniżej zamieszczam wyniki:

PRACA LITERACKA

MIEJSCE	LOGO	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIĄ	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
I	Czerwony Kapturek	Katarzyna Ćwian	Gimnazjum nr 2 w Polkowicach	Agnieszka Sypko
	Malinowy Kisiel	Katarzyna Jankowska	Gimnazjum nr 2 w Polkowicach	Agnieszka Sypko
II	Nie przyznano			
III	Nie przyznano			
wyróżnienia	Freedom	Nikola Klefas	Zespół Szkół w Polkowicach	Ewa Dudziak - Gaj
	Agawa	Agnieszka Świątek	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Izabela Flisiewicz

PREZENTACJA MULTIMEDIALNA

MIEJSCE	LOGO	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIA	SZKOŁA	IMIĘ I NAZWISKO OPIEKUNA
I	Minerał	Dawid Wasylik	Gimnazjum nr 2 w Polkowicach	Agnieszka Sypko
II	Michael	Magdalena Komorowska	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Monika Szybalska
	Karo	Karolina Wierdak	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Dorota Skowyra
III	Mia 99	Milena Pociecha	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Monika Szybalska
	owowpp1	Paweł Prucnal	Gimnazjum nr 2 w Polkowicach	Magdalena Beller
wyróżnienia	Adin	Adrian Sikora	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Monika Szybalska
	Pol	Pola Sydorów	Gimnazjum nr 1 w Polkowicach	Dorota Skowyra

W czerwcu odbyła się w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Polkowicach uroczystość rozdania nagród laureatom Konkursu Tuwimowskiego. Uczniowie i ich opiekunowie otrzymali dyplomy i książki oraz pamiątkowe kubki. Nagrody ufundowali organizatorzy.

Konkurs Tuwimowski był kolejnym przedsięwzięciem realizowanym we współpracy Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej i POPPPiDM w Polkowicach, ale z całą pewnością nie ostatnim, bo przedstawiciele organizatorów już myślą o przyszłorocznym konkursie, który być może będzie dotyczył niedawno zmarłego Sławomira Mrożka.

Opracowała:
Małgorzata Majewska-Greń

**Zachęcamy do zapoznania się z nagrodzonymi pracami literackimi i plastycznymi
w dalszej części numeru**

„BAJKI CZYTAMY I DOBRZE JE ZNAMY”

Dnia 15.05.2013 w przedszkolu w Radwanicach odbył się I Międzyprzedszkolny Konkurs Bajkowy. Wystąpiły dzieci z Radwanic, Buczyny, Przemkowa, Miłakowa, Brzegu Głogowskiego, Gaworzyc, Grębolic oraz Polkowic

Zabawę konkursową rozpoczęliśmy piosenką pt. „Witajcie w naszej bajce”, która stał się motywem przewodnim naszego konkursu. Następnie Jury w składzie Pani Bogusława Niemasz- Dyrektor ZSP w Radwanicach, Pani Sabina Zawis – Wójt Gminy Radwanice oraz Dyrektor Przedszkola numer 1 w Przemkowie oceniało bajkowe konkurencje konkursowe:

- „Tytuł do ilustracji”- nadawanie tytułu własnoręcznie przygotowanemu plakatowi,
- „Zabawa Kopciuszek” - segregowanie fasoli i grochu,
- „Na balu u Księcia”- wykonanie bajkowego tańca
- „Bajkowe puzzle” – układanie puzzli,
- „Worek z zagadkami”- odgadywanie.

Zmaganiom dzieci towarzyszyły przybyłe specjalnie na tą okazję Bajkowe Wróżki: Pani Dorota Głodowicz, Magdalena Machera oraz Natalia Horoszczak- Bethke. Po zakończeniu przygotowanych zadań wszystkie dzieci policzyły zdobyte przez siebie punkty - przyznawane kolorowe łakocie z chatki od Baby Jagi. Ponieważ każda z grup zdobyła ich taką samą ilość, wszystkim przyznano wyróżnienia.

Następnie wszyscy zebrani zostali zaproszeni na poczęstunek. Zabawa była bajkowa!!!

Taki konkurs był organizowany po raz pierwszy w naszym przedszkolu - chcielibyśmy, żeby to była impreza cykliczna.

*opracowała:
Dorota Głodowicz*

„Moja Ojczyzna” – patriotyczne recytacje w Radwanicach

31 października w Szkole Podstawowej w Radwanicach odbył się konkurs recytatorski „Moja Ojczyzna”. Rywalizacja była okazją do doskonalenia kultury słowa uczestników i manifestacji uczuć patriotycznych. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród uczniów klas młodszych. Recytowane były wiersze znanych autorów, m. in. Czesława Janczarskiego, Władysława Bełzy i Wandy Chotomskiej.

Jury w składzie Beata Skrzypczak, Beata Orator, Wioleta Magdziak oceniało:

- dobór repertuaru do predyspozycji uczestnika,
- interpretację utworu,
- kulturę słowa,
- dykcję, wyrazistość i wyraz artystyczny.

Jurorki stanęły przed trudnym zadaniem, bo ich zdaniem wszystkie dzieci prezentowały się wspaniale. Po długiej naradzie nagrodzeni zostali:

- w kategorii klas I – II **Klaudia Oczadło** z klasy II a (**I miejsce**)
i **Oliwia Miła** z klasy II b (**II miejsce**),
- w kategorii klasy III – IV **Mikołaj Kałużka** z klasy III b (**I miejsce**).

Laureaci będą reprezentować naszą szkołę w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „Moja Ojczyzna” w Gaworzycach.

*Przed Komisją prezentuje się uczeń klasy III b Mikołaj Kałużka.
Fot. P. Żyta*

*W auli panowała podniosła atmosfera, wszyscy słuchali wierszy z dużą powagą.
Fot. P. Żyta*

*Na koniec recytatorzy pozowali do wspólnego zdjęcia.
Fot. P. Żyta*

Piłka w grze, pierwszy gwizdek i przecięcie wstęgi – otwarcie boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Buczynie

„Marzenia się spełniają” – słowa, które z wielkim przekonaniem wygłosił dziś uczeń naszej szkoły, Damian Kłos, wspaniale oddają radość i wzruszenie, które ogarnęło nas w chwili uroczystego otwarcia kompleksu boisk, powstałego przy naszej szkole.

Tak, to nie sen - piękne, nowoczesne boisko będzie służyć naszym uczniom i całej społeczności lokalnej już od dzisiejszego popołudnia. Dzień 13 listopada 2013 roku zapamiętamy na długo! Niepokoił nas troszkę przelotnym deszczem, chłodem i szarymi chmurami. Jednakże waleczny duch w nas drzemający, nadzieja w naszych sercach i wiara, żeśmy zasłużyli na odrobinę ciepła, dopomogły. Gdy tylko przebrzmiały pierwsze słowa powitania, niebo stało się błękitne, a na jego firmamencie zabłysło słońce, niczym najlepsza dekoracja dla tego unikalnego momentu.

Uroczystego otwarcia obiektu sportowego dokonali wspólnie gospodarze i zaproszeni goście (jednocześnie autorzy i opiekunowie przedsięwzięcia): pani Sabina Zawis - wójt Gminy Radwanice, pani Danuta Sztuczka - dyrektor Szkoły Podstawowej w Buczynie, pan wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego - Włodzimierz Chlebosz, pan Marek Tramś - Starosta Polkowicki, pan Ryszard Niemasz - przewodniczący Rady Gminy Radwanice oraz reprezentant uczniów i młody talent piłkarski, uczeń klasy II - Kacper Kasprzak. Wśród zaproszonych gości nie zabrakło i innych zaprzyjaźnionych nam osób: przedstawicieli Urzędu Gminy Radwanice, radnych, księży, dyrektorów szkół. Poświęcenia boiska dokonał ksiądz wikary, Mariusz Żurawicz, a wspomagał go w tym nasz szkolny chórek, śpiewający skoczną modlitwę do Anioła Stróża. Choć wiatr próbował im odebrać siłę głosu, dzielnie trwali przy mikrofonie do ostatniego taktu.

Jeszcze większym hartem ducha i energią wykazał się wspomniany już Damian Kłos, chluba naszej szkoły, świetnie rokujący aktor i deklamator, który zaprezentował humorystyczny tekst autorstwa pani Marty Kasprzak (naszej polonistki) – „Sen o Euro”. Była w nim mowa o możliwych sukcesach rodzimej drużyny futbolowej: „Już za cztery lata, już za cztery lata, Polska będzie mistrzem świata!”. Tak sobie

myśleliśmy zasłuchani, że jeśli nie za cztery, to pewnie za czternaście lat wizja ta ma szansę się ziścić, wtedy, gdy nasze szkolne talenty piłkarskie znajdą się w kadrze narodowej.

A w to nikt nie wątpi – mogliśmy bowiem przyglądać się popisom młodszych (występujących we wspaniałych błękitno-białych strojach Nivea), starszych (patriotycznie ubranych na biało-czerwono) oraz najstarszych (w czarno-białych pasiastych koszulkach Zadziora Buczyna) piłkarzy. W pamięci szczególnie zapisał się popis umiejętności ośmioletniego golkipera, Olafa Maksymczaka, który obronił każdy padający w światło bramki strzał. Dumni z nich z pewnością byli trenerzy – pani Barbara Marciniak i Jakub Nonas.

Chłopców biegających po murawie wspierały cheerleaderki – roztańczona grupa dziewczyn, sprytnie wymachująca białymi i żółtymi pomponami.

Świetnie prezentowali się także uczniowie klasy pierwszej, witający gości w precyzyjnych strojach ludowych, o które zadbała pani Elżbieta Samołyk. Pierwszoklasiści wręczyli zgromadzonemu uszyte specjalnie na tę okazję szaliki sportowe z logo szkoły, emblematami szkolki Nivea oraz wizerunkiem boiska. Taka forma pamiątki była pomysłem pani Danuty Malinowskiej.

Mamy nadzieję, że dzięki temu gestowi będziemy mogli już zawsze liczyć na doping przy kolejnych naszych działaniach. A jeśli któryś z przedstawicieli zaprzyjaźnionych instytucji chciałby dodatkowo nauczyć się profesjonalnego wymachiwania szalem SP Buczyna – z pewnością bez większych trudności nabędzie tę umiejętność pod okiem doświadczonych w tej dziedzinie kibiców z naszej szkoły. Bo wszystko się może zdarzyć. A my już wiemy, że marzenia się spełniają i że właśnie dzięki nim możemy osiągnąć więcej!

INTERESUJĄCE PRZEDSIĘWZIĘCIA

INNOWACJA PEDAGOGICZNA „PROMOCJA ZDROWIA W PRZEDSZKOLU”

W Publicznym Przedszkolu przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Radwanicach od 1 września 2012 r. realizowana jest innowacja pedagogiczna „Promocja zdrowia w przedszkolu”, której autorem jest nauczyciel wychowania przedszkolnego Iwona Derkacz. Innowację pedagogiczną stworzyłam dzięki motywacji pani dyrektor Bogusławy Niemasz. Innowacja jest realizowana w cyklu trzyletnim od 01.09.2012 do 31.08.2015.

Motto programu innowacyjnego to:

*„O zdrowie trzeba dbać, nie dlatego, że jest ważne, ale
dlatego, że bez zdrowia wszystko jest nieważne.
Wszystko jest w rękach człowieka.
Dlatego należy myć je często”.*
(St. Jerzy Lec)

Pomysł stworzenia przeze mnie innowacji pedagogicznej realizowanej w Publicznym Przedszkolu w Radwanicach zrodził się w myśl współczesnej koncepcji zdrowia i jego promocji przyjmującej zdrowie za wartość dla każdej jednostki ludzkiej, dzięki której może ona rozwijać się i realizować swoje aspiracje i potrzeby oraz chronić i kształtować lokalne środowisko swego życia i działalności: zabawy, uczenie się, pracy i wypoczynku.

Przedszkole, jako jedna z pierwszych instytucji, z którymi styka się dziecko, ma możliwość wyrobienia określonych postaw i umiejętności w kontaktach z innymi ludźmi. Jego wychowawcza działalność ma ogromne znaczenie dla ukształtowania osobowości dziecka. Edukacja zdrowotna nie oznacza tylko przekazywania wiedzy. Ma ona miejsce wówczas, gdy dziecko wykorzystuje zdobytą wiedzę w życiu codziennym, zastanawia się, podejmuje decyzje, dokonuje wyborów i działa na rzecz zdrowia własnego i innych. Promocja zdrowia jest to proces, który umożliwia ludziom zwiększenie kontroli nad swoim zdrowiem i jego poprawę.

Promocja zdrowia jest ideą ogólnoswiatową, obejmującą działania ochraniające, wzmacniające i pomnażające zdrowie. Program innowacyjny zakłada, że takie będzie przedszkole w Radwanicach. Bo przedszkole promujące zdrowie to takie, w którym dominuje troska o zdrowie i dobre samopoczucie fizyczne, psychiczne i społeczne dzieci, nauczycieli i pozostałych pracowników placówki.

Zdaniem Trevora Williama, przedszkole promujące zdrowie charakteryzują trzy cechy:

- edukacja prozdrowotna w ramach programu wychowania przedszkolnego
- uwzględnianie zdrowia w życiu przedszkola
- współdziałanie przedszkola z rodziną i społecznością lokalną w zakresie ochrony zdrowia i pomnażania jego potencjału

Cel główny innowacji „Promocja zdrowia w przedszkolu” to:

- zapewnienie takich warunków, aby dzieci nabyły umiejętności prozdrowotnych zachowań i poszanowania zdrowia własnego i innych

Innowacja oparta jest o podstawę programową wychowania przedszkolnego

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. Innowacja pedagogiczna stworzona została w oparciu o treści programu wychowania przedszkolnego Jolanty Wieruckiej i Jolanty Andrzejewskiej „Razem w przedszkolu”. W Programie edukacji przedszkolnej „Razem w przedszkolu” czytamy:

„Celem wychowania przedszkolnego - troska o zdrowie dzieci i ich sprawność fizyczną; zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych;

Cele te są realizowane we wszystkich obszarach działalności edukacyjnej przedszkola. W każdym z obszarów podane są umiejętności i wiadomości, którymi powinny wykazywać się dzieci pod koniec wychowania przedszkolnego”.

Innowacja jest realizowana w ramach realizacji cykli tematycznych w miesiącu (miesięcznych planów pracy), organizowania teatrzyków, zabaw dydaktycznych, ruchowych, ćwiczeń gimnastycznych, porannych, współpracy z rodzicami – pedagogizacji, spotkań z rodzicami - imprez, warsztatów, prelekcji, gazetki informacyjnej dla rodziców, zadań dla dzieci i rodziców (tablice mycia zębów w rodzinie, ankiety dla rodziców i nauczycieli), konkursów.

Stworzoną innowację pedagogiczną realizuję zgodnie z zadaniami ustalonymi w podstawie programowej wychowania przedszkolnego (Rozporządzenie MENiS z dnia 23 grudnia 2008r., według których należy wspomagać rozwój, wychowywać i kształcić dzieci w następujących obszarach z zakresu treści prozdrowotnych (...)

1. Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.
2. Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.
3. Wychowanie przez sztukę – dziecko widz i aktorem.
4. Wychowanie przez sztukę: różne formy plastyczne.

W innowacji o charakterze programowym wprowadzam zagadnienia edukacji zdrowotnej w sposób atrakcyjny i ciekawy dla dziecka. Bo to dzieciństwo jest okresem w życiu człowieka, w którym kształtują się postawy określające obecne i późniejsze działanie człowieka –również te dotyczące zdrowia.

Dużo możliwości w zakresie promocji zdrowia daje literatura dziecięca. Dlatego wykorzystuję także utwory literackie, których treść, nastrój oraz zawarty ładunek emocjonalny mogą przyczynić się do rozwijania przyzwyczajeń higieniczno-zdrowotnych, dbania o bezpieczeństwo, a także szanowania, wzmacniania i pomnażania zdrowia.

Stworzoną innowację pedagogiczną opieram również na własnych doświadczeniach zawodowych i wiedzy pozyskanej na warsztatach, kursach i szkoleniach, czytaniu literatury psychologiczno - pedagogicznej dotyczącej tematyki zdrowotnej propagowanej wśród dzieci przedszkolnych.

Innowacja pedagogiczna realizowana w przedszkolu w Radwanicach jest nowatorskim rozwiązaniem programowym mającym na celu poprawić jakość pracy placówki, wprowadzić coś nowego.

Innowacja programowa „Promocja zdrowia w przedszkolu” stworzona w oparciu o program autorski jw. zachęca do współpracy dziecko, nauczyciela, rodzica i środowisko lokalne. Prowadzona jest współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną SANEPID

w Głogowie, z przychodnią w Radwanicach – panią stomatolog, pielęgniarką, policjantami z Komendy Powiatowej Policji w Polkowicach Rewir Dzielnicowych, Ochotniczą Strażą Pożarną w Radwanicach i Polkowicach, Gminną Biblioteką Publiczną w Radwanicach i instytucjami teatralnymi.

Chciałabym, aby przedszkole w Radwanicach zostało placówką promującą zdrowie. Z taką ideą stworzyłam innowację „Promocja zdrowia w przedszkolu”, mającą na celu promowanie zdrowia wśród przedszkolaków, rodziców i nauczycieli. Tworząc innowację programową wychodzę naprzeciw oczekiwaniom dzieci i ich rodziców mając jednocześnie świadomość, iż najważniejszym celem wychowania przedszkolnego, jest zgodnie z założeniami zawartymi w Podstawie programowej (...) wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi w relacjach ze środowiskiem społeczno-kulturowym i przyrodniczym. Jako nauczyciel w grupie przedszkolnej korzystam z poradników metodycznych. Czułam jednak niedosyt spowodowany niewystarczającymi treściami zdrowotnymi zawartymi w programie wychowania przedszkolnego „Razem w przedszkolu” oraz wynikami ankiet dla rodziców dotyczącymi Oferty zajęć w przedszkolu przeprowadzonej w zakresie ewaluacji wewnętrznej, którzy treści zdrowotne w przedszkolu uznają za bardzo ważne, w tym racjonalne odżywianie i bezpieczeństwo. W rezultacie napisałam innowację „Promocja zdrowia w przedszkolu”. W stworzonej innowacji programowej realizuję treści nieujęte w programie wychowania przedszkolnego takie jak: Picie herbatki ziołowych i owocowych przez dzieci, Apteka babci, Rośliny które leczą, utworzenie Klubu Wiewiórki oraz inscenizacje teatralne w wykonaniu dzieci lub nauczyciela o treści zdrowotnej tzw. „Mali artyści w teatrzyku zdrowia” itp.

Innowacja pedagogiczna o charakterze programowym obejmuje dzieci w wieku od trzech do sześciu lat na zajęciach wychowania przedszkolnego z zakresu edukacji zdrowotnej. Obecnie placówka posiada 7 oddziałów przedszkolnych:

- grupę 3 – latków
- grupę 3-4 latków
- 2 grupy 4 – latków
- trzy grupy ”0”

Innowacja wprowadzana pilotażowo w ubiegłym roku w największym stopniu realizowana była w mojej grupie Kubusiów – 4 latków. Niektóre zajęcia realizowane były w innych grupach. W br. obejmuje wszystkie grupy przedszkolne.

W zakresie innowacji pedagogicznej realizuję przykładowe treści:

1. Kubusie kupują zdrowe produkty (Spotkanie z witaminkami, Witaminy na talerzu)
2. Zabawy z jajami – poznanie ich wartości odżywczych
3. Degustacja miodu
4. Picie herbatki owocowej, ziołowej
5. Sadzenie cebuli, rzeżuchy i innych nowalijek
6. Tablica mycia zębów w rodzinie
7. Spożywanie rzeżuchy na kanapkach
8. Kubusie dbają o swoją planetę (Mali ekolodzy, Segregujemy śmieci, Szanujemy przyrodę, Muzyka przyrody, Surowce wtórne”)

9. W krainie zdrowych ząbków (Nasza piramida żywienia, Mój ząbek, Witam w Klubie Wiewiórka, W łazience, W Pastusiu, Podróż do mlecznej krainy)
10. Dbamy o zdrowie (W gabinecie lekarskim, Poznajemy pracę lekarza, Dbamy o zdrowie, Warzywa mają witaminy, Sok marchwiowo – jabłkowy, Urodziny marchewki)
11. Teatrzyk „Jesienny bal warzyw i owoców u księżniczki Anabelki” – opracowanie własne nauczyciela
12. Teatrzyk „Kino w łazience” - opracowanie własne nauczyciela
13. Teatrzyk „Jak Wiórka bolał ząb” – opracowanie własne nauczyciela
14. Pasowanie przedszkolaków na członków Klubu Wiewiórka
15. Spotkanie z panią witaminką Ireną Peregrym – specjalista ds. żywienia w przedszkolu - przygotowanie z dziećmi soków, koktajlów owocowych
16. Spotkanie z panią pielęgniarką
17. Wizyty do gabinetu stomatologicznego
18. Jesienne witaminki dla chłopczyka i dziewczynki - Owoce
19. Jesienne witaminki dla chłopczyka i dziewczynki – Warzywa
20. Wykonanie sałatki owocowej
21. Wykonanie szaszłyków owocowych
22. Bezpiecznie przechodzimy przez jezdnię
23. Hu – hu – ha nasza zima zła, szczypie w uszy
24. Tydzień uśmiechu

W ramach innowacji pedagogicznej zorganizowano konkursy przedszkolne:

- przedszkolny konkurs literacki „Wierszokleci o zdrowiu”,
- konkurs plastyczny „Najpiękniejsza laurka o zdrowiu”.

Grupa przedszkolna Iwony Derkacz brała udział w Powiatowym Konkursie plastycznym „Ja i moje zdrowie”, czego rezultatem jest wydanie kalendarza z pracami laureatów, w ogólnopolskim Konkursie plastycznym „Jesienne kompozycje” w ramach programu zdrowotnego „Akademia Zdrowego Przedszkolaka”.

Przedszkole w Radwanicach uzyskało certyfikat za udział w akcji Akademii Zdrowego Przedszkolaka „Jemy sezonowe owoce i warzywa”, „Podróż do krainy mlecznej” oraz w akcji „Kubusiowi Przyjaciele Natury” (3 certyfikaty).

W przedszkolu w Radwanicach przeprowadziliśmy akcję „Góra Grosza” , „Zbieraj nakrętki dla Julii i Filipka na wózek inwalidzki”. Akcja „Książka dla szpitala” uwrażliwiła dzieci i rodziców na cierpienie małych pacjentów w Szpitalu im. Jana Pawła II w Głogowie. Dzięki ofiarności rodziców dzieci z Publicznego Przedszkola w Radwanicach uradowaliśmy serca małych pacjentów ofiarując im zabawki, przybory szkolne i książki na oddział pediatryczny. Nawiązałam współpracę z TPD i Caritas.

Iwona Derkacz

PSZCZÓŁKI I MUCHOMORKI W JAKUBOWIE

Wrzesień był miesiącem, w którym dzieci z przedszkola z Radwanic uczestniczyły w wycieczce do Jakubowa. Wycieczka taka – to obserwacja naturalnego ekosystemu świata roślin, zwierząt, oraz wspaniałe przeżycia dla dzieci. Dzieci poznawały przyrodę patrząc i słuchając. Obserwowały rezerwat przyrody, który kryje w sobie wiele ciekawych tajemnic. Poznały różnorodność szaty roślinnej lasu: drzewa iglaste, liściaste, krzewy, mchy i runo leśne. Słuchały odgłosów lasu, śpiewu ptaków, stukanie dzięcioła oraz wiele innych atrakcji. Zbierały eksponaty leśne takie jak: szyszki, kawałki kory, grzyby, mchy w celu wzbogacania kątek przyrody w przedszkolu. Nauczyły się prawidłowego zachowania w lesie, by nie ucierpiała leśna przyroda. Dzieci spędziły miło czas na świeżym, zdrowym powietrzu w otoczeniu pięknej, malowniczej przyrody leśnej. Dodatkową atrakcją dla przedszkolaków były pieczone kiełbaski, gorąca herbata i słodki poczęstunek przygotowany wcześniej przez fundację Porozumienia Wzgórz Dalkowskich.

Opracowała:
Dorota Głodowicz

WIZYTA PANI WITAMINKI

02.10.2013 grupę Pszczółki w Przedszkolu w Radwanicach odwiedziła Witaminka – specjalista do spraw żywienia Pani Irena Peregrym. Miły gość opowiadał o zdrowym odżywianiu, witaminach potrzebnych dzieciom do zdrowego rozwoju oraz przygotowała dla dzieci pyszny sok owocowy. Pani Witaminka nauczyła nas piosenki „Kolorowe witaminki” oraz pomogła w przygotowaniu piramidy zdrowia.

Opracowała:
Dorota Głodowicz

GODNE UWAGI

„CHCE SIĘ ŻYĆ”

Taki tytuł nosi zarówno książka autorstwa Macieja Pieprzycy jak i film w jego reżyserii. Zdaniem pisarza i filmowca, najpierw należy obejrzeć film, a potem przeczytać książkę. Pisząca te słowa zrobiła, niestety, odwrotnie (książka była już w sprzedaży, film miał dopiero wejść na ekrany, a wspomniany wywiad z Maciejem Pieprzycą nie ukazał się jeszcze w prasie). Przyznaję jednak rację twórcy; poznanie Mateusza poprzez film z pewnością wspaniale zostaje uzupełnione późniejszą lekturą książki.

„NIE JESTEM ROŚLINĄ” – to pierwsza samodzielna wypowiedź Mateusza, skierowana do mamy i siostry. Mateusz czekał na to ponad 20 lat. Niepełnosprawny fizycznie, sprawny intelektualnie – dramatycznie pozbawiony możliwości słownego porozumiewania się, bez dostępu do innej formy komunikacji – aż do chwili, gdy zwraca na siebie uwagę nauczycielki symboli Bliss.

Historia Mateusza opiera się na prawdzie – mam na myśli nie tylko realną postać Przemka (bohatera filmu dokumentalnego Ewy Pięty „Jak motyl”), ale autentyczność emocji, zachowań, postaw wszystkich bohaterów książki i filmu: rodziców, brata i siostry Mateusza, sąsiadów, pracowników domu pomocy społecznej oraz mieszkańców tej specyficznej placówki.

„Chce się żyć” jest wolne od klimatu uzalania się i litości w stosunku do osób niepełnosprawnych; zaskakuje m.in. swoistym dystansem i humorem wobec sytuacji, wydawałoby się, nieznośnie trudnych.

Zachęcam...
Halina Furmann

Praca z uczniem zdolnym na lekcjach wiedzy o społeczeństwie

Szkolny przedmiot wiedza o społeczeństwie wyjątkowo sprzyja stymulowaniu aktywności poznawczej uczniów ze względu na specyficzną problematykę, która omawiana jest podczas lekcji, a która dotyczy często aspektów życia codziennego – związanego z problematyką społeczną, gospodarczą, czy też polityczną. Szczególnie tematy dotyczące organizacji i zadań samorządu lokalnego oraz tematy związane z omawianiem ustroju politycznego Polski, budowy i zadań partii politycznych czy organizacji społecznych, budowy i zadań parlamentu, rządu oraz uprawnień prezydenta RP, kształtują świadomość obywatelską.

Model ucznia zdolnego na przedmiocie wiedza o społeczeństwie pozwala w sposób szczególny rozwinąć szeroko pojętą aktywność ucznia. Dotyczy to w szczególności nabywania przez uczniów nie tylko samej wiedzy poznawczej ale także zastosowania zgromadzonej już wiedzy w kontekście myślenia historycznego do analizy i interpretacji zjawisk z życia współczesnego. Skutkiem jest rozwijanie intelektu młodzieży, ale również ich wrażliwości społecznej, co ma znaczący wpływ na kształtowanie postaw aktywnych i świadomości obywatelskiej.

Specyfika przedmiotu pozwala na wykorzystanie i podkreślenie potencjału u uczniów, oraz do zdobycia przestrzeni pozwalającej na poprawienie osiągnięć w pracy dydaktycznej. Celem jest

doprowadzenie do wzrostu osiągnięć edukacyjnych, co wg K. Konarzewskiego oznacza „dostosowanie oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych do indywidualnych cech ucznia w celu zbliżenia jego osiągnięć edukacyjnych do indywidualnego maksimum”.

Z założenia, wykonując zadania podczas lekcji, uczeń zarówno drąży przeszłość (analizując przyczyny), bada teraźniejszość (poznając stan obecny) oraz tworzy przyszłość (wysuwając wnioski wynikające z analiz) – wszystkie elementy wymagają zarówno kreatywności, jak i aktywności indywidualnej u ucznia.

W sytuacji, w której wg danych pochodzących z badania postaw uczniowskich 50% uczniów zdolnych nie wykorzystuje podczas lekcji swoich możliwości, 38% uczniów źle uczących się charakteryzuje się wysoką inteligencją, ciekawością i dociekliwością intelektualną oraz szerokimi zainteresowaniami, pojawia się doskonała okazja do wykorzystania zdiagnozowanego potencjału do pracy indywidualnej lub do pracy w małych grupach. Także kolejne dane dotyczące postaw uczniowskich, mówiące, że znaczący odsetek uczniów zdolnych znajduje się w grupie uczniów izolowanych - 78% i odrzuconych 60%, wskazuje na konieczność zagospodarowania zdiagnozowanego potencjału.

Zaktywizowanie przez nauczyciela uczniów w zdecydowany sposób wpłynie na ich możliwości poznawcze, zwiększy kreatywność i dociekliwość. Wykonanie zadań, które uczniom postawi nauczyciel, w zdecydowanym stopniu wpłynie na pewność siebie ucznia, nastawi go na osiąganie sukcesów, wzmocni poczucie własnej wartości, co ma oczywisty wpływ na relacje ucznia z zespołem klasowym. Poprawienie własnej samooceny powinno być początkiem drogi do wykorzystania uczniowskiego intelektu, zdolności poznawczych, analitycznego myślenia. Rozbudzi ciekawość, nastawi na osiąganie sukcesów, wpłynie na zadowolenie z wykonanej pracy, może pobudzić pasję, entuzjazm, zainteresować nauką. Bardzo ważne będzie także, kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich.

Wykorzystanie odpowiednich metod w pracy z uczniem, pozwala w sposób optymalny osiągnąć cele w edukacji obywatelskiej. Wielość i różnorodność metod nauczania pozwala zauważyć ich zróżnicowanie, co ma wpływ na powstawanie rozmaitych właściwości zarówno w formie zalet jak i ograniczeń. Zróżnicowanie właściwości metod przesądza często o konieczności ich łączenia i ciągłego modyfikowania w pracy dydaktycznej, jest to oczywiście każdorazowo zależne od indywidualnych możliwości ucznia i jego postawy. O wyborze właściwej metody, decydują treści kształcenia wynikające z realizacji podstawy programowej, kompetencje merytoryczne i dydaktyczne nauczyciela, wyposażenie szkoły w odpowiednie środki dydaktyczne.

Podczas zajęć z wiedzy o społeczeństwie na szczególne wyróżnienie zasługują metody pozwalające uczniom na:

- uczenie się rozwiązywania problemów,
- umiejętność podejmowania decyzji,
- prowadzenie obserwacji,
- obserwacje i badanie różnych przejawów życia społecznego,

Współczesne nauczanie uczniów jest nastawione i niejako specjalizuje się w „kształceniu nastawionym na uczestnictwo”, które przejawia się w odnoszeniu przerabianego materiału do własnych doświadczeń i obserwacji uczniów, krytycznym podejściu do omawianych treści i częstym wykorzystywaniu przeróżnych źródeł. Niezwykle ważne jest odwoływanie się do różnych punktów widzenia w aspekcie omawianych problemów, aktywizowanie uczniów przy rozwiązywaniu problemów

w oparciu o analizę przypadku, dyskusję, debatę, pracy w zespołach. Na szczególne podkreślenie zasługuje wskazanie, zarówno przy pracy wykonanej samodzielnie przez ucznia jak i pracy w grupie, efektu pracy w publicznej prezentacji jej ostatecznych wyników.

Wiedza o społeczeństwie zdecydowanie umożliwia wykorzystanie metod aktywizujących uczniów. Ze względu na częste poruszanie problematyki odnoszącej się do zagadnień i problemów odnoszącej się do problematyki dnia codziennego. Celem jest aktywizowanie uczniów, co ma skutkować nabywaniem przez nich umiejętności i zastosowaniem zdobytej wiedzy do analizy i interpretacji wydarzeń oraz zjawisk z życia współczesnego. Doprowadzi to do rozwijania nie tylko intelektu młodzieży, do podnoszenia poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości, ale także ukształtuje wrażliwość społeczną, postawy aktywne i zwiększy świadomość obywatelską.

Przykładowe zadania:

1. Wybierz jedną z pamiątek rodzinnych, zaprezentuj ją i wyjaśnij dlaczego jest ona szczególnie ważna dla Twojej rodziny.
2. Przedstaw przepis tradycyjnej potrawy/potraw rodzinnych. Wyjaśnij dlaczego jest ona przyrządzana w Twojej rodzinie.
3. Wskaż na wybranych przykładach w jakich sytuacjach Polacy odczuwają dumę z tego że są Polakami? Wskaż też sytuacje w których się tego wstydzą.
4. Poszukaj/cie informacji na temat np. Romów, Łemków, Ukraińców. Ustal/cie gdzie mieszkają, skąd przybyli. Jak i kiedy świętują? Jakie są ich specyficzne potrawy? Jak wyglądają ich tradycyjne ubiory? Z czego słyną w dziedzinie kultury.
5. Ustal/cie w zakresie praw ucznia, jak jest? a jak być powinno. Wskaż/cie dlaczego nie jest tak jak powinno być? Wskaż/cie wnioski na przyszłość.
6. Zadanie zespołu uczniowskiego. Opracujcie do debaty argumenty za i przeciw na temat „Czy społeczeństwo polskie ma szansę na rozwiązanie problemu bezrobocia”.

źródło:
www.twojelekcje.pl

Bibliografia:

1. Lidia Pasisch, Jolanata Gwóźdź „Praca z uczniem zdolnym na zajęciach lekcyjnych z wiedzy o społeczeństwie. Poradnik dla nauczycieli. Warszawa 2013r.
2. K.Konarzewski „Perspektywy indywidualizacji kształcenia, Raport o stanie badań” Warszawa 2011r.

Grzegorz Kochman

POLECAMY Z PEŁNYM PRZEKONANIEM...

Dla rodziców, dla nauczycieli, dla uczniów

Poradnik Psychologiczny „Polityki” – **JAK RADZIĆ SOBIE ZE SZKOŁĄ**

W numerze m.in.

- „Siła grupy: dlaczego dzieci dostają w kość od rówieśników i czego się wtedy uczą.”
- „Nauczyciel przyszłości: jaki będzie i czego już dziś może się nauczyć od dzieci.”
- „Lektury szkolne: dlaczego są anachroniczne i jakie książki interesują młodzież.”
- „Klient czy partner: kim jest rodzic w relacji ze szkołą i nauczycielem.”
- „Dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia: jak pomóc tym, którzy mimo wysokiej inteligencji słabo czytają, źle liczą, robią błędy ortograficzne.”

MAM POMYSŁ

SCENARIUSZ ZAJĘĆ REALIZOWANYCH W RAMACH INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ „PROMOCJA ZDROWIA W PRZEDSZKOLU” W PUBLICZNYM PRZEDSZKOLU W RADWANICACH

Temat: Czuję się bezpieczny

PROWADZĄCY: Iwona Derkacz

GRUPA: 4 latków, grupy „0”

MIEJSCE: Przedszkole Publiczne przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Radwanicach

CELE GŁÓWNE:

- umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych
- znajomość numerów alarmowych

CELE OPERACYJNE:

Dziecko:

- potrafi ułożyć znak drogowy z kilku części - wie jak zachować się, gdy zaatakuje pies (wykona pozycję żółwia)
- zna numery alarmowe
- potrafi pokolorować światła na sygnalizatorze wg podanego hasła
- zna wybrane znaki drogowe
- wie jak zachować się w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych
- potrafi pracować w zespole
- potrafi nazwać swoje uczucia

POMOCE:

kaseta z odgłosami psa, z muzyką do biegu, marszu, podskoków, odznaka „Bezpieczny przedszkolak”, czasopismo Strażak Sam, obrazki historyjki „Alarm w domu”, kasetę z nagraniem piosenki: Jak rzechodźć przez ulicę?, obrazki pojazdów uprzywilejowanych, numery alarmowe wypisane na kartkach, Puzzle - znaki drogowe

METODY: aktywizująca: burza mózgu, dramy, opowiadanie, zadaniowa,

FORMY: zbiorowa, zespołowa, indywidualna

PRZEBIEG:

1. Pogadanka metodą burzy mózgu

– Co to znaczy czuć się bezpiecznym?

Kto dba o nasze bezpieczeństwo?

2. Zabawa w dramę w parach

Ustawcie się w parach i wyobraźcie sobie, że jesteście na spacerze. Jest słoneczny dzień. Jak się czujecie?

A teraz ustawcie się w pary. Umówcie się, kto z was w parze ma zamknięte oczy. Jest słoneczny dzień. A teraz jak się czuje osoba, która ma zamknięte oczy? Zamieńcie się rolą.

Potem siadają wszyscy w kręgu i rozmawiają z nauczycielem odpowiadając na pytania:

- Kiedy czuliście się bardziej bezpieczni - kiedy mieliście otwarte oczy, czy zamknięte?

- Jak się czuliście - byliście smutni? - przestraszeni? - baliście się czegoś?

3. Zadanie – układanie w zespole pociętego znaku drogowego – Przejście dla pieszych, Sygnalizacja świetlna, Uwaga dzieci! - Podanie nazw znaków.

4. Zabawa przy piosence : „Jak przechodzić przez ulicę?”

Marsz w parach po obwodzie koła przy piosence: Jak przechodzić przez ulicę?

5. Pogadanka w oparciu o pytania:

- Co zrobisz, gdy zgubiłeś się w sklepie?

- Co zrobisz, gdy osoba obca częstuje Cię cukierkami?

- Co zrobisz, gdy jesteś sam w domu z mamą , a mama źle się poczuła i zemdlała w domu?

6. Zabawa ruchowa „Pies”

Dzieci maszerują, biegają, podskakują do muzyki, kiedy usłyszą szczekanie psa przyjmują pozycję żółwia.

7. Zadanie – łączenie numeru alarmowego z odpowiednim pojazdem np.;

997- samochód policyjny

998 – karetka pogotowia ratunkowego

998 – straż pożarna

8. Zadanie 6 – Odczytanie przez nauczyciela historyjki obrazkowej - Alarm w domu.

Układanie historyjki obrazkowej.

Mandy ma w domu czujnik dymu. Pewnego dnia usłyszała sygnał alarmowy. (D jak dym)

Mandy i jej mama szybko pobiegły do wyjścia. (W jak wyjście)

Gdy były w bezpiecznej odległości, mama Mandy zadzwoniła na numer Straży Pożarnej – 998.

To były tylko ćwiczenia. Świetnie się spisałaś, Mandy! – pochwalił dziewczynkę Strażak sam. (Ć jak ćwiczenia)

9. Kolorowanie świateł na sygnalizatorze wg haseł (idź, stój, czekaj), praca indywidualna przy stoliku.

10. Uroczyste wręczenie medalu Bezpieczny Przedszkolak.

Opracowała
Iwona Derkacz

Scenariusz zajęć przeprowadzonych w grupie 5 latków

Nauczyciel: Iwona Derkacz

Blok tematyczny: Zdrowe ząbki mamy, bo o ząbki dbamy – utworzenie Klubu Wiewiórka

Temat: Zabawa dydaktyczna „Dziwne zachowania w drogerii past, szczoteczek i kubków”

Cele operacyjne:

- uczeń potrafi klasyfikować zbiory wg cechy wspólnej
- liczy w zakresie 9
- potrafi posługiwać się liczbą porządkową w zakresie 1-3
- potrafi wyodrębnić głoskę w nagłosie, śródgłosie i wygłosie oraz sylaby w wyrazach: szczotka, pasta, kubek
- potrafi odczytać zapis graficzny: pasta, kubek, szczotka
- potrafi ułożyć puzzle z 6, 7, 8 części
- zna pojęcie owoc i warzywo
- rozumie znaczenie warzyw i owoców w dbaniu o zęby

Cele główne:

- posługiwanie się umiejętnie liczbą porządkową w zakresie 1-3
- utrwalenie znajomości znaków graficznych liczb 1,2,3,
- klasyfikowanie zbioru wg jednej cechy
- rozwijanie postawy prozdrowotnej poprzez dbanie o zęby

Metody: inscenizacja, eksponująca, rozmowa, zadaniowa, burza mózgu, gry dydaktyczne, bezpośredniej celowości ruchu

Forma: indywidualna, z całą grupą

Pomoce: wiersz „Kino w łazience” W. Chotomskiej, kukielki kubka, szczoteczki, pasty, obrazek sklepu drogerijne, 3 kubki, 4 szczoteczki, szampon, 2 pasty do zębów, 2 mydła, perfum, płyn do kąpieli, nagranie muzyczne piosenki „Szczotka, pasta”, 6 kubków, 6 past, 6 szczoteczek wyciętych z papieru z naklejonymi obrazkami owoców, warzyw, jogurtu, zagadki słowne, nagranie melodii marszu, obrazki 3 półek w drogerii kartoniki liczb 1, 2, 3, karty pracy, puzzle „kubek owocowo – warzywny” 6 – 7 – 8, wyrazy: szczotka, pasta, sklep, kubek napisane małymi literami drukowanymi, tamburino.

Przebieg:

1. Wprowadzenie: „ Co się zmieniło w kąciku sklepowym?”

Nauczyciel zaprasza dzieci do kąciaka i ogląda wraz z nimi akcesoria: perfum, kubek, pasty, szczoteczki itp. Zadaniem dzieci jest nazwać sklep drogerią lub kosmetycznym.

2. Oglądanie teatrzyku kukielkowego „Kino w drogerii” w oparciu o wiersz W. Chotomskiej „Kino w łazience”.

Nauczyciel trzyma sylwety pasty, szczoteczki, kubka, umieszczonych na tle obrazka sklepu drogerijnego:

Szczotka: Jestem szczotka

Pasta: Jestem tuba

Szczotka: Pani tuba jest za gruba

Pasta: Jestem gruba, ale schudnę, bo to wcale nie jest nudne.

Nauczyciel pokazuje ruch wyciskania pasty na szczotkę

Szczotka: Buzia sama się otwiera – mycie zębów będzie teraz

Będę myła zęby póty

Aż umyję w trzy minuty!

Kubek: Teraz pora na mój występ- Dam ci trochę wody czystej.

Wypłucz buzię, umyj szczotkę i piosenki zanuć zwrotkę:

„Kto zawsze, kto zawsze o zęby dba

ten uśmiech, ten uśmiech na twarzy ma”.

3. Rozmowy nt.: perypetii bohaterów teatrzyku w oparciu o pytania

– Kto wystąpił?

- Jak zachowywali się bohaterowie?

- Czego mogą nas nauczyć ?

4. Zabawa ruchowa przy piosence „Szczotka, pasta”

Dzieci tworzą koło. W środku koła stoi troje dzieci trzymających sylwety bohaterów teatrzyku.

Wszyscy tańczą wg instrukcji słownej nauczyciela.

5. Zabawa dydaktyczna „Dziwne zachowania w drogerii past, szczoteczek kubków”

1) Klasyfikowanie szczoteczek, past, kubków pod względem cechy wspólnej – obrazka na kubku.

- Wybieranie przez chętne dzieci szczotki, pasty i kubka wg cech wspólnej obrazka takiego samego np. owocu: śliwka, jabłko, gruszka, warzywa: marchewka, ziemniak i jogurt. Wypowiedzi nt. roli żywieniowej i higienie jamy ustnej.
- Przeliczanie szczoteczek, past i kubków na każdej z trzech półek, określanie, porównywanie liczebności zbioru w zakresie 9 i posługiwanie się liczbą porządkową : pierwsza, druga, trzecia
- Przeliczanie zbiorów szczotek, past i kubków pod względem cechy wspólnej i przyporządkowywanie kartoników ze znakiem graficznym; 1, 2, 3
- Wyodrębnienie pierwszej głoski w wyrazie –ćwiczenia w nagłosie : pasta, szczotka, kubek, i sylab, czytanie globalne wyrazów – w oparciu o zagadki słowne;
„Jest biała, siedzi w tubie, zęby czyścić nią lubię”
„Ma ucho, lub bez ucha, zęby wypłukać nim lubię”
„Najeżona jest jak jeż , lecz nie kłuje,
bo o czystość zębów dbamy, gdy ją używamy”.

6. Zabawa ruchowa „W drogerii”

Nauczyciel wiesza w trzech miejscach w sali 3 obrazki sklepów drogerijnych przedstawiające półki z 1 pastą, 2 pastami, 3 pastami i odpowiednio w takiej liczbie kubki i szczoteczki. W rytmie muzyki do marszu oglądają wystawy, a na sygnał tamburina i kartonika z liczbą 1, 2 lub 3 stają przy odpowiednim obrazku.

7. Karty pracy do samodzielnego rozwiązania „Ile jest szczoteczek, past, kubków na półce w drogerii?”

Zadaniem dzieci jest przeliczanie przedmiotów na półce i połączenie z odpowiednią liczbą 1, 2 lub 3 oraz pokolorowanie sklepu wg własnej inwencji.

8. Nagradzanie pracy puzzlami owocowo – warzywnymi – „Kubek do mycia zębów”

Zadaniem dzieci jest ułożenie kubka z puzzli 6 - 7 - 8 części, przyklejenie ich na kartce i wklejenie kartonika z liczbą 1, 2 lub 3 w zależności od liczby warzyw lub owoców na kubkach.

*Opracowała
Iwona Derkacz*

Zabawa dydaktyczna „Znaki drogowe” – realizacja Innowacji Pedagogicznej „Promocja zdrowia w przedszkolu”

IMIĘ I NAZWISKO PROWADZĄCEGO: Iwona Derkacz – nauczyciel mianowany

MIEJSCE: Publiczne Przedszkole przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Radwanicach

GRUPA: 4 latki

DATA: 18.10.2012

CEL GŁÓWNY:

- poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się na drodze
- Wycucie przestrzeni, rozwijanie płynności ruchu

CELE OPERACYJNE:

- Zna zasady bezpiecznego zachowania się na drodze;
- Potrafi rozróżniać podstawowe znaki drogowe;
- Rozwiązuje zagadki słowne związane z ruchem drogowym;
- Zna zasady bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię i potrafi je przestrzegać;
- Wie, dlaczego istnieje potrzeba uczenia się przepisów ruchu drogowego;
- Umie nabyte umiejętności zastosować w praktycznym działaniu;
- Poprawnie reaguje na ustalony sygnał wzrokowy;
- Potrafi bawić się w grupie wspólnie z kolegami;
- Przestrzega uzgodnionych zasad zachowania;
- współpracuje z partnerem, rozwija płynność ruchu w czasie ćwiczeń

POMOCE: nagranie piosenki na CD z cyklu piosenki Margolci „Znaki drogowe” sygnalizator świetlny, znaki drogowe: droga dla rowerów, Uwaga dzieci na drodze, Agatka, Zakaz wjazdu, Przystanek autobusowy, Uwaga sygnalizacja świetlna, Ustąp pierwszeństwa itp., figury geometryczne

METODY: słowna: pogadanka, aktywizujące:, burza mózgu, twórcza metoda ruchowa Labana, gry dydaktyczne: zagadki, zadaniowa, opowieści ruchowej, nagranie piosenki „Dzieci i światła”

FORMA: zbiorowa, indywidualna, zespołowa

UMIEJĘTNOŚCI I WIADOMOŚCI ROZWIJANE NA ZAJĘCIACH ZAWARTE W PROGRAMIE WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO „RAZEM W PRZEDSZKOLU” I PODSTAWIE PROGRAMOWEJ WYCHOWAWNIA PRZEDSZKOLNEGO

Obszar III: Odkrywanie znaczenia zdrowia, ruchu, higieny i bezpiecznego zachowania się

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA

- postawa ciała
- mała motoryka
- wielka motoryka
- aktywność odtwórcza
- aktywność twórcza

Poziom I

- Zachęcanie do podejmowania zabaw związanych z ruchem (zabawy indywidualne i samorzutne).

Poziom II

- Zachęcanie do podejmowania zabaw związanych z ruchem (zabawy indywidualne, samorzutne, zespołowe, zorganizowane).

Poziom III

- Wykorzystanie w ciągu dnia (wybiórczo) oraz w zestawach ćwiczeń porannych i gimnastycznych następujących rodzajów zabaw i ćwiczeń:
  - orientacyjno-porządkowych,
  - w chodzeniu i bieganiu,

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

Niebezpieczeństwa ulicy

Poziom II

- Znajomość elementarnych zasad ruchu drogowego, korzystanie z oznakowanych przejść dla pieszych bez sygnalizacji świetlnej.
- Poznanie i nazywanie znaków drogowych i informacyjnych.

Poziom III

- Rozumienie zagrożeń związanych z zabawą w pobliżu ulicy.
- Poznanie i nazywanie znaków drogowych ostrzegawczych.

Obszar VII: Wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych

- rozwijanie umiejętności wypowiadania się poprzez muzykę

Realizacja celów zawartych w Podstawie Programowej Wychowania Przedszkolnego

- Dziecko orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu

PRZEBIEG:

I. Zabawa dydaktyczna „Znaki drogowe”

1. Rozwiązanie zagadki słownej: Stoją przy drodze na jednej nodze. Kierowcom i pieszym wskazują drogę.
2. Słuchanie piosenki: Znaki drogowe. Po wysłuchaniu dzieci omawiają treść piosenki.
3. Burza mózgu: Do czego potrzebne są znaki? Dzieci podają różne odpowiedzi.
4. Oglądanie znaków drogowych i wskazywanie ich nazw wg możliwości dzieci. Nauczyciel wiesza na tablicy lub kładzie na dywanie różne znaki. Zadaniem dzieci jest znaleźć takie same znaki. Mogą się różnić wielkością, materiałem wykonania.
5. Zabawa ruchowa - Odszukaj taki sam znak. Piosenki: Dzieci i światła”. Maszerują odpowiednio do rytmu. Na ciszę w muzyce dobierają się w zespoły: sygnalizatory świetlne, koła, trójkąty.
6. Segregowanie znaków wg cech jakościowych” koloru, kształtu. Dzieci podają same możliwości. Nazywają kształty: koła, trójkąta, kwadratu. Układają przy następującej figurze geometrycznej.

Zestaw ćwiczeń gimnastycznych nr 5 – Znamy zasady ruchu drogowego (metoda ekspresji twórczej Rudolfa Labana) – opracowanie własne nauczyciela

Wyczucie własnego ciała

- Przejście dzieci przez pasy na sygnał sygnalizatora świetlnego do marszu. Gdy muzyka cichnie, witają się ze sobą na chodniku różne części ciała, np. łokieć z czołem, kolano z łokciem, palec u nogi z nosem.
- Chód dzieci swobodny przy muzyce, na przerwę zatrzymanie się. Kto potrafi narysować znak drogowy: w kształcie koła nosem, uchem, brodą?

Wyczucie siły

- Kopnij piłkę do bramki najmocniej, jak potrafisz. Gol! Spontaniczne okazywanie radości – pokaż, jak się cieszysz. Turlanie piłki.
- „Głaskanie ulubionego kotka, pieska w czasie spaceru”. Wykonywanie ruchów delikatnych, łagodnych i spokojnych.

Wyczucie przestrzeni

- Bieg przy muzyce ze wskazywaniem kierunku poruszania się, np. biegnij za łokciem, biegnij za nosem, za kolanem, za piętą (do tyłu). Zmiana kierunku na sygnał znaku Zakaz wjazdu.
- „Jazda na rowerach” na sygnał znaku „Droga dla rowerów”. W leżeniu tyłem naśladowanie rękami i nogami ruchów wykonywanych podczas jazdy na rowerze.

Rozwijanie płynności ruchów i ciężaru ciała

- „Figurki” – bieg swobodny przy muzyce, na przerwę zatrzymanie się w bezruchu w dowolnej Pozycji na sygnał znaku: Uwaga dzieci na drodze.
- „Chodzenie po błocie i kałużach”. Wykonywanie ruchów ciężkich i powolnych (błoto) oraz lekkich i swobodnych (kałuże) na zmianę.

Współdziałanie z partnerem lub grupą

- „Na spacer”. Ustawienie w rozsypce. Dzieci reagują na ruchy prowadzącej lub wybranego kolegi. Podskakują, klaszczą, obrażają się itp.
- 7. „Magnesy”. Dzieci poruszają się w rytmie wesołej muzyki, na przerwę zatrzymują się, przyklejając się do stojącego obok kolegi.
- 8. Zabawy dowolne w kąciakach tematycznych.
„Ulice i uliczki” – zabawy konstrukcyjne. Budowanie ulic z klocków drewnianych i plastikowych. Wdrażanie do zgodnej zabawy – współdziałanie w planowaniu i wznoszeniu budowli. Wspomaganie działań urządzeniami ułatwiającymi pracę, np. samochód wywrotka do przewożenia klocków. Przemieszczanie małych samochodów w ulicach, tak aby nie popsuć budowli.

SCENARIUSZ PRZEDSTAWIENIA TEATRALNEGO „JESIENNY BAL WARZYW I OWOCÓW U KSIĘŻNICZKI ANABELKI”

BLOK TEMATYCZNY: Jesienne witaminki dla chłopczyka i dziewczynki – owoce – realizacja innowacji pedagogicznej „Promocja zdrowia w przedszkolu”

IMIĘ I NAZWISKO PROWADZĄCEGO: Iwona Derkacz

IMIĘ I NAZWISKO NAUCZYCIELA OBSERWUJĄCEGO: nauczyciele wychowania przedszkolnego

TEMAT: JESIENNY BAL WARZYW I OWOCÓW U KSIĘŻNICZKI ANABELKI”

realizacja Innowacji Pedagogicznej „Promocja zdrowia w przedszkolu”

MIEJSCE: Publiczne Przedszkole przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Radwanicach

GRUPA: Muchomorki, Biedronki, Kubusie, Krasnoludki, Słoneczka, Smerfy

DATA: 29.10.2012

CEL GŁÓWNY:

- rozwijanie umiejętności nazywania owoców
- rozwijanie aktywnego słuchania

CELE OPERACYJNE:

- dziecko potrafi nazwać owoce
- dziecko potrafi ilustrować ruchem piosenkę wg instrukcji słownej
- dziecko potrafi zachować się kulturalnie

CELE REALIZOWANE W OPARCIU O PROGRAM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO „RAZEM W PRZEDSZKOLU” J. WIERUCKIEJ, J. ANDRZEJEWKIEJ

Obszar III: Odkrywanie znaczenia zdrowia, ruchu, higieny i bezpiecznego zachowania się

Zdrowe i racjonalne odżywianie

Poziom I

- Przełamywanie niechęci do niektórych potraw.
- Zachęcanie do spożywania urozmaiconych potraw.

Poziom II

- Rozumienie znaczenia niektórych składników i potraw dla zdrowia.

Poziom III

- Znajomość zasad racjonalnego odżywiania.
- Rozumienie znaczenia ograniczenia niektórych produktów, np. słodczy, chipsów, hamburgerów

Teatr

Zabawy w teatr łączące ekspresję werbalną, ruchową, muzyczną i techniczną.

Poziom I

- Teatr pacynek.
- Odgrywanie krótkich scenek teatralnych.
- Ilustrowanie krótkiego tekstu za pomocą ruchu.
- Zabawy teatralne – naśladowanie jednej wybranej postaci, nadawanie znaczeń przedmiotom i zabawkom w zabawach teatralnych.

Poziom II

- Teatr żywego aktora. Inscenizowanie krótkich form literackich.
- Budzenie ciekawości teatrem poprzez oglądanie przedstawień i teatrzyków kukielkowych na terenie przedszkola.

Poziom III

- Teatr kukielkowy.
- Ćwiczenia w używaniu ruchów, gestów i mimiki.

Obszar VII Wprowadzanie w kulturę życia.

- Poznawanie wartości etycznych i estetycznych

I SCENA W ZAMKU

Pomoc: teatrzyk z kotarą, ilustracja zamku, pacynka króla, pacynka królowny, lalki - dzieci, sylweta, nagranie piosenki „Mała smutna królowna” N. Kukulskiej, piosenki „Jesień” –Śpiewające Brzdące, piosenki Chodźmy na spacer, przebranie dla pani jesieni – sukienka, kapelusz z przyklejonymi liśćmi, peleryna, liście kolorowe, koszyk.

Powitanie nauczyciela pacynka króla, pajacyka i królowny.

Żył przed laty bardzo mądry dobry, mądry król
Miał córeczkę, ale bardzo źle się czuł.

Słuchanie piosenki „Mała smutna Królowna” N. Kukulskiej.

Nauczyciel prowadzący:

Bo królowna bardzo smutna codziennie była.
I niestety rozweselić jej nikt w zamku nie potrafił.

Nawet nadworny pajacyk Fiku Mik próbował figle płatać
Ale na nic. Królowna tylko smuciła się i smuciła i z zamku nie wychodziła.

Aż pewnego dnia król postanowił:
Bał dla wszystkich będzie, jeśli królowna Anabelka smutna nie będzie.

Dziecko :

Ach witamy Cię królowno serdecznie, spotkaliśmy się nareszcie
będzie miło i wesoło, A czy wiecie moi mili kto wraz z Nami tu przychodzi?

Królowna: Kto???

Dziecko: Taka piękna roześmiana z koszem darów pięknie ubrana

Pani Jesień (Nauczyciel w przebraniu):

Witam was serdecznie w naszej krainie, nikogo zdrowie tu nie ominie!
Usiądźcie prosto, na tym dywanie, każdy dziś prezent jakiś dostanie.

Dziecko –

Kto ma dla pani Jesieni owoc lub warzywo niech je włoży do koszyczka.

Piosenka pt. „Jesień” – Śpiewające Brzdące

Gdy jesień znowu zawita,
Na łące w lesie i w polu,
Wszędzie jest kolorowo
Także u nas w przedszkolu

Ref. Jesień, jesień, chodź do nas
Jesień, jesień bądź wśród nas
Jesień, jesień chodź do nas
Zostań pośród nas.

Gdy jesień u nas zagości
Kolorem świat pomaluje,
Wicher w polu zatańczy,
I z nami tak zawtóruje.

Ref. Jesień, jesień.....

Jesieni czas się pokłonić
I z deszczem walca zatańczyć,
Liśćmi kosze ustroić,
Lata czas już zakończyć.

Ref. Jesień, jesień.....

Królewna: O jakie kolorowe liście lecą na głowę... Może sobie pozbić chacha, chiii,

Król nagle wszedł i stanął zaskoczony. Córeczko, to ty się śmiesz

Królewna: tatku nie wiedziałam, że tak pięknie jest na dworze. Tylko spacer mnie w dobry humor wprawić może.

Piosenka Chodźmy na spacer płyta MAC 2 nr 6

Dzieci z przedszkola: Wszyscy wstają i maszerują....

Pani jesień: I nie tylko powiedziała jesień.

Jeśli wesoła chcesz zawsze być
Warzywa, owoce powinnaś jeść.
Zdrowia ci dodadzą i smutek z twarzy odgonią.

Król: bal urządzamy dla mojej królowy Anabelki

II SCENA JESIENNY BAL

Pomoce w koszyku - jabłko, marchewka, gruszka, cebula, burak, ogórek, groch, cytryna, pomidor, nagranie piosenki Dwa jabłka, piosenki Urodziny marchewki, Witaminki, pani jesień, sylwety dzieci, nagranie piosenki „Gimnastyka Domisiowa”

Jesień - Za wszystkie dary serdecznie dziękuję i teatrzykiem się zrewanżuję.

Jabłuszko – Jestem jabłuszko, całe czerwone zawsze uśmiechnięte i zadowolone.
Witaminek u mnie mrowie, niosę radość oraz zdrowie.

Piosenka Dwa jabłka (płyta Razem w przedszkolu 4 latka)

Gruszka - Wy to tylko o jabłuszkach! A jak zdrowa jest i gruszka, wtedy tylko się dowiecie, kiedy ją ze smakiem zjecie.

Marchewka - Proszę zdrowie widzieć we mnie i surówki jeść przyjemnie.
Kto zawierzy mi zupełnie, myśl o zdrowiu jemu spełnię.
Rumieniec też mu podaruję, kiedy we mnie zasmakuje.
A uśmiech na twarzy zagości, gdy w brzuskach karoten zagości!

Piosenka Urodziny marchewki (płyta Razem w przedszkolu 4 latka)

Dziecko I – Choć cebula jest jak kula, warstwa w warstwę się otula,
jej z radością nie kroimy, bo i płakać nie lubimy. Witaminę C posiada, a to zdrowie jest nie lada.

Piosenka : Witaminki

Dziecko II – Ja w cytrynie jeść ją wolę, lub się malinką zadowolę!

Dziecko III – Burak od cebuli stroni, zdrowia także mężnie broni!

Burak – Gdy polubisz mnie szalenie, uśmiech masz na zamówienie.

Zdrowe lico też bez przerwy, lecę nudności oraz nerwy!

Dziecko IV – O już jesień się cieszy, bo pomidor do nas spieszy!

Pomidor – Skrój mnie na sałatkę, zjedz na surowo, a będziesz silnie czuł się i zdrowo.

Dziecko V – Szkoda, że wszystkich warzyw nie mamy lecz i tak bardzo dużo ich znamy:
kapusta, groch i rzodkiewka, pietruszka, ogórek, marchewka!

Dziecko VI – A i owoce też spożywamy, bo ich znaczenie już doceniamy.
Lubimy jabłka, wiśnie, maliny, banany, gruszki i słodkie śliwy!

Dziecko VII – (lalka)

Będziesz królowo Anabelko zawsze zdrowa i szczęśliwa, Jeśli jesz owoce i warzywa.

Pani jesień - Czy ja dobrze słyszałam? Będziesz zawsze zdrowa i szczęśliwa,
jeśli jesz owoce i warzywa? Powtórzcie wszyscy to jeszcze raz, żeby każdy usłyszał.

Wszystkie dzieci przedszkolne razem:

– Jeśli jesz owoce i warzywa będziesz zawsze zdrowa i szczęśliwa.

Król: dziękuję dzieci, warzywa, owoce rozweseliłyście moją Anabelkę
A ty Pani Jesień co roku odwiedzaj nas po lecie.

Pani jesień - Żeby być zdrowym i szczęśliwym trzeba jeść owoce i warzywa.
A powiedzcie co trzeba robić , żeby być zdrowym i silnym?

Dzieci – Trzeba dużo ćwiczyć!

Pani jesień – A zatem zapraszam wszystkich do ćwiczeń.

Piosenka „Gimnastyka Domisiowa”

ZABAWA RUCHOWA ZE ŚPIEWEM „GIMNASTYKA DOMISIOWA ”

Najpierw w górę dwa podskoki hop, sa, sa.
Potem dwa skłony na boki raz i dwa.

W górę ręce prosto nogi stój jak my
i opuszczaj do podłogi raz, dwa, trzy.
Teraz poskacz jak pajacyk hop, sa, sa
I zrób obrót dookoła tra, la, la.
A na koniec ręce wypad w przód i w tył
Ćwicz codziennie abyś zdrow jak ryba był.

Opracowała
Iwona Derkacz

Scenariusz lekcji wychowawczej w klasach II – IV szkoły podstawowej na temat alternatywnych i wspomagających metod komunikacji

Głównym celem lekcji

jest pokazanie dzieciom różnorodnych możliwości porozumiewania się.

Cele szczegółowe:

- inspirowanie aktywności i fantazji dzieci w komunikacji niewerbalnej
- budzenie ciekawości poznawczej dzieci wobec innych niż mowa metod porozumiewania się
- podkreślanie roli akceptacji i poszanowania dla odmienności związanej ze sposobem komunikowania się.

Przebieg lekcji:

1. Nauka wierszyka i zabawa w naśladowanie:
„To jest taka gra, to jest taka gra.
Róbcie wszystko to, co ja.”
Wszyscy wspólnie recytują wierszyk, potem każde dziecko prezentuje wymyślone ruchy, gesty lub miny, a pozostałe dzieci to naśladowują.
2. „Magiczna kieszeń” – gestami pokazuję, w jaki sposób używany jest przedmiot pochodzący z tej kieszeni. Zadaniem dzieci jest odgadnięcie, co zostało wyjęte z kieszeni (młotek, pędzel, szczoteczka do zębów, łyżka, piłka, nożyczki, szklanka/kubek). Zapraszam dzieci do zabawy, żeby także wyjmowały „coś” z magicznej kieszeni i pokazywały innym, do czego służy ten przedmiot.
3. Prezentacja zdjęć dziewczynki pokazującej wyrazistą artykulację wybranych głosek, rozpoznawanie tych głosek. Zabawa w „mówienie” bez użycia głosu jako wprowadzenie do czytania mowy z ust.
4. Prezentacja wybranych znaków języka migowego oraz odczytywanie i naśladowanie ich przez dzieci (znaki: dom, jeść, pić, iść, widzieć, kwiat, ja, lubić, tańczyć).
5. Pokazanie wybranych znaków daktylograficznych (o, l, z, c), „palcowanie” imion dzieci.
6. Rozmowa na temat, jak porozumiewają się ludzie, którzy nie mogą mówić (pismo, gesty, symbole graficzne, specjalne urządzenia); przedstawienie i omówienie dostępnych materiałów i pomocy. Zaznaczenie różnic istniejących między ludźmi mówiącymi – m.in. w zakresie tempa i płynności mowy, barwy głosu, zasobu używanego słownictwa, poprawności artykulacyjnej. Podkreślenie fundamentalnej, dla każdego człowieka, potrzeby porozumiewania się.

Opracowała
Halina Furmann

PRÓBY LITERACKIE I PLASTYCZNE

„I głupcom dane jest natchnienie”, czyli o tekstach Tuwima na wesoło

Ludwik Andreas Feuerbach napisał kiedyś „Poezja z kropli wody czyni diament”. Podzielał jego słowa. To prawda, że twórczość poetycka jest bardzo wyjątkowa. Znacznie różni się od innych rodzajów literackich dzięki charakterystycznej otoczce tajemniczości i nastrojowości. Dla mnie poezja jest światem marzeń. Czytając wiersze, mogę przenieść się w daleką, nieznaną krainę wyobraźni. Poezja jest odskocznią od szarej rzeczywistości. Podobnie jak Dyzio Marzyciel z utworu Juliana Tuwima z lubością zanurzam się w marzenia i oddaję się refleksjom o otaczającym mnie świecie.

Moją pasję realizuję, biorąc udział w konkursach recytatorskich, z niemałymi zresztą sukcesami. Ostatnio stanęłam w szranki w konkursie poświęconym twórczości Tuwima, znanego wszystkim autora poezji dziecięcej. W trakcie przygotowań zgłębiałam utwory tego niezwykłego poety. Przypominałam sobie czasy, gdy jako mała dziewczynka czytałam razem z mamą wesołe wierszyki i rymowanki jego autorstwa. Tuvimowskie wiersze, obok utworów Brzechwy, były moimi ulubionymi. Pamiętam historię o dwóch tańczących Michałach, spóźnionym słowiku, który z rozkoszą oddawał się podziwianiu przyrody, roztargnionym panu Hilarym, o rozkrzyczanych ptakach w lesie próbujących dojść do porozumienia. Już w szkole podstawowej, podczas uroczystych akademii, wcielałam się w Irenę Kwiatkowską i z dumą deklamowałam „Ptasie radio”, wzorując się na jej znakomitej interpretacji. Jednakże zawsze największe wrażenie robił na mnie wiersz „Rycerz Krzykański”. Pamiętam, gdy wsłuchiwałam się z napięciem w przechwałki nieskromnego pogromcy, do momentu kiedy padły słowa: „Więc krzyczą mi: *Przyprowadź tego Tatarzyna!* A Krzykański: *Nie mogę, bo mnie za łeb trzyma!*”. Tuwim jawił mi się wówczas jako starszy pan kochający dzieci i opowiadający im zabawne historie.

W miarę zagłębiania się w twórczość autora „Rzepki”, odkryłam nowe, nieznane mi dotąd, oblicze poety. Ku mojemu zaskoczeniu okazało się, że twórca pisał genialne wierszyki nie tylko dla najmłodszych, ale także dla dojrzałych odbiorców. Sposób, w jaki Tuwim opisuje rzeczywistość, zaintrygował mnie i zachęcił, bym bliżej przyjrzała się sylwetce tego, wydawałoby się znanego mi, człowieka. Moje zainteresowanie spotęgowały słowa samego poety, na które natknęłam się zupełnie przypadkiem: „... nawet głupcom niekiedy dane jest natchnienie...”. Narodziły się pytania. Czy miał na myśli siebie? Czy ludzi wokół? Czy też może po raz kolejny rzuca wyzwanie czytelnikowi i przekomarza się z nim? A może to tylko „bzik lingwistyczny”, jak artysta zwykł nazywać swe dzieła?

Postanowiłam, że znajdę odpowiedź na frapujące mnie pytania. Zaczęłam od biografii twórcy. Zdziwiło mnie to, że Tuwim nie był dobrym uczniem w szkole. Byłam niezwykle zaskoczona, gdy dowiedziałam się, że powtarzał szóstą klasę. Poczułam, że poeta stał mi się bliższy, gdy dowiedziałam się, że matematyka

nie była jego mocną stroną. Ze wstydem przyznam, że ja także nie czuję się dobrze w tej dziedzinie nauki. Ale skoro tak wielki artysta, jak Julian Tuwim, nie pojmował matematyki, to może powinnam się tym szczeni? Moje kolejne zdumienie wywołała informacja o tym, że artysta długo szukał swojej pasji i powołania. Parał się wieloma zajęciami. Poszukiwał swojego miejsca nawet w laboratorium chemicznym, nim odkrył, że potrafi nadawać słowom nowe, nieznane znaczenie.

Jego utwory pełne są ironii, sarkazmu, dystansu do świata. Tuwim w niebywały sposób ośmieszał pospolite elementy ludzkiej egzystencji. Doskonałym przykładem użycia tychże środków jest wiersz „Karta z dziejów ludzkości”. Jest to historia o „miejscowej idiotce” i „tutejszym kretynie”. Utwór obnaża brak sensu w postępowaniu pozbawionych rozsądku ludzi. Ośmiesza bezcelowość rutynowego zachowania. Skrócony wiersz mógłby, według mnie, brzmieć jak naiwna opowiadka. Przedstawiałaby się następująco. Pewnego dnia przed kinem spotkało się dwoje ludzi – chłopak i dziewczyna. Wkrótce ich relacja przerodziła się w bardziej osobiste kontakty. Prawdopodobnie owocem tej znajomości będą dzieci. Po co? Jaki jest sens ich postępowania? Autor nie pozostawia nas bez odpowiedzi – „By znowu się mogli spotkać przed kinem, miejscowa idiotka z tutejszym kretynem”. Cóż, myślę, że tylko Julian Tuwim mógł ująć ludzkie zachowania w ten sposób. Kolejne zdziwienia – słowa „Pocałujcie mnie wszyscy w ...”. Przyznam, że trudno mi było uwierzyć, że kreator „Lokomotywy” używa tak „dorosłych” środków wyrazu. Porusza ważne treści, posługując się dosadnym językiem, metaforą, aluzją, sarkazmem, wieloznacznością. Jest wymagającym nadawcą. Gdy zestawiałam pełen humor wierszyk „Dżoncio”, w którym autor stwierdza, że piesek jest jego „największym w świecie przyjacielem”, z refleksyjnym tekstem „Chrystus miasta”, który w brutalny i dobitny sposób ukazuje ludzkie nawyki, trudno mi było pojąć, że Tuwim jest inicjatorem obu tekstów, tak skądinąd różnych. Podobnie zresztą było z zabawnym wierszem „Murzynek Bambo” i poruszającą pracą „Żydek”.

Gdyby wszystkie postacie, stworzone przez Tuwima, nagle ożyły i spotkały się w jednym miejscu, to powstałby niesamowity rozgardiasz. Wyobrażam sobie pana Hilarego szukającego okularów w aeroplanie Babci i Kurki, Grzesia idącego przez wieś i recytującego „Colluquium niedzielne na ulicy” do Zosi Samosi, mistrza Tralalińskiego śpiewającego tłumaczącego się cioci, dlaczego nie wysłał listu do wuja Leona.

Dostrzegłam, że utwory poety są różnorodne, a postacie przez niego kreowane, pełne sprzeczności, barwne i wyraziste. Raz Tuwim używa trafnych onomatopei, by wprowadzić dzieci w świat wyobraźni, innym razem z kolei ucieka się do wulgaryzmów, by przywołać rzeczywisty obraz świata. Sądzę, że Julian Tuwim jest klasycznym przykładem twórcy, który

jest „głupszy” od swego dzieła. Poeta, jako człowiek, nie był idealny, na co wskazują jego „szkolne porażki”, jednakże jego utwory, pomimo różnorodnej treści, spełniają kryteria dzieła doskonałego.

Zrozumienie twórczości mistrza pióra jest niezwykle trudne. Poeta dał jednak wskazówkę, jak tego dokonać: „Są dwa sposoby uświadomienia sobie oblicza poety. Jeden - to zbudowanie syntetycznej formuły wyprowadzonej z takich rzekomo realnych danych, jak naród, epoka, biografia,

pokrewieństwa historyczno-literackie, wpływy, zależności. (...) Sposób drugi - to tylko zaśłuchanie się w jego słowa i zapatrzenie w cień”. Być może pewnego dnia podniosę rękawicę rzuconą przez Tuwima i stawię czoła temu wyzwaniu? Kto wie...

logo: Czerwony Kapturek
kat. gimnazja

„I głupcom dane jest natchnienie”, czyli o tekstach Tuwima na wesoło

Moja przygoda z Julianem Tuwimem, a raczej z jego poezją, rozpoczęła się już w dzieciństwie. Kiedy byłam mała, mama kupiła mi książkę - „Wśród serdecznych przyjaciół”. Były tam utwory wielu poetów, między innymi Tuwima. Często prosiłam, żeby ktoś poczytał mi te wiersze. Chętnie słuchałam o murzynku Bambo, o słowiku, na którego w domu czekała zmartwiona żona z kolacją, o kurce w aeroplanie, o słoniu, lokomotywie czy okularach. Najbardziej lubię wiersz „Cuda i dziwy”. Miałam wrażenie, że muszę marzyć. Wtedy sądziłam, że marząc, zobaczę latające krowy i niebieski śnieg. Tyle że wtedy byłam mała, miałam może trzy, może cztery lata. Ale nauczyłam się jednego- warto marzyć. To były wiersze mojego dzieciństwa.

Kiedy usłyszałam, że rok 2013 został ogłoszony rokiem Juliana Tuwima, chętnie przypominałam sobie jego poezję. Z przykrością stwierdziłam, że w domu mamy wyłącznie literaturę dziecięcą tego poety. Przecież nie będę znów czytała o ćwierkających pieskach i zielonym słońku! Wybrałam się zatem do biblioteki szkolnej i wypożyczyłam tomik wierszy przeznaczony dla starszych czytelników. Kiedy czytałam pierwszy raz utwory, wydały mi się banalne. Były piękne, ale traktowały o codzienności. Zaczęłam szukać informacji na temat autora. Byłam pewna, że to nie są zwykłe wiersze mówiące o życiu, ale teksty, które mają na celu przekazanie istotnych treści ludziom na swój niezwykle sposób. W końcu znalazłam to, czego szukałam!

*I głupcom dane jest natchnienie, co upojenie i płomienie jak i geniuszom zsyła im pisał Tuwim. Cytat pochodzi z wiersza „I głupcom...”. Julian Tuwim nie był dobrym uczniem. Repetował nawet szóstą klasę. Studiów również nie ukończył. Rozpoczął naukę na kierunku prawniczym oraz filozoficznym, jednak zapamiętało go do pierwszego semestru. *Tu belfer, na czym świat stoi klnąc, krzyczał: „Ty leniu zakuty!”*- wspomina poeta w wierszu „Łódź”, *Gdzie jako łobuz, pijak i leń słynąłem, ziewając z nudy* - pisze o sobie autor. Jakież było jego zdziwienie, gdy odkrył w sobie talent tworzenia. Był niezwykle zaskoczony tym, że słowa przychodzą mu z taką łatwością; bez większego wysiłku nadawał im nową, nieznaną dotąd treść. Bawił się nimi, żonglował i układał, nadając sens. A zatem siebie nazywał *głupcem*. No, bo jak to możliwe, żeby nieuk i łobuz pisał tak wspaniałe utwory?! Jednak, jak widać jest to możliwe i sam Julian Tuwim jest tu najlepszym przykładem. Zawsze chciał *Tak pisać, by słowom było ciasno, a myślom przestronnie*. Kazimierz*

Wierzyński twórczość przyjaciela skomentował następująco: *Gdyby tylko miał więcej oleju w głowie! Jakiż to był ograniczony człowiek, można z nim było mówić tylko o myszach, o czarownikach, o różnych dziwactwach- i o wierszach, i wtedy była rozkosz. Czysta wściekłość mnie bierze na myśl, że można być świetnym poetą i bardzo głupim człowiekiem. Irytujące, a jednak prawdziwe. On był wielki i głupi*. Natomiast Stefan Żeromski o łatwości, z jaką przychodziło Tuwimowi pisanie, powiedział: Tuwim tak wgrzył się w język polski, że się przegryzł na drugą stronę. Poeta uważał, że *Głupstwa można mówić, byle nie uroczystym tonem*. Dlatego też pozwalał sobie pisać „bzdury”, gdyż były one „tylko” utworami poetyckimi. Przekornie pisał też: *Błogosławiony, który nie mając nic do powiedzenia, nie obleka tego w słowa*, co według mnie oznacza, iż poezja niesie ze sobą treść, ma sens. Natomiast kiedy nie miał nic do powiedzenia- milczał, chociaż *Milczenie to tekst, który niezwykle łatwo jest błędnie zinterpretować*.

Czasem natchnienie samo przychodzi, a wtedy trzeba je wykorzystać! Tak czynił i Tuwim.

Z zaciekawieniem odkryłam, że słowa służyły mu nie tylko do wyrażania poglądów, dystansowania się do świata, posługiwał się nimi, by „walczyć” z komunizmem. Pisał satyryczne wiersze. *Zanurzam się aż po uszy w miłej moralnej zgniliznie i najserdeczniej uwłaczam Bogu, ludzkości, ojczyźnie. (...) Zaśmiecę język z lubością, znieprawiam, do złego kuszę, zakusy mam bolszewickie i sączę jad w młode dusze*. Przytoczony fragment wiersza „Mój dzionek” pokazuje, jak Tuwim doskonale operuje ironią; sarkazm sączy się niemal z każdego wersu. Jednak komuniści nie dostrzegali tu metafory, dlatego też utwór Tuwima został opublikowany i mogło go przeczytać całe społeczeństwo. Tuwim sprytnie ominął cenzurę. Polacy dobrze wiedzieli, o czym tak naprawdę traktuje dzieło. W innym wierszu poeta pisze: *O tę Polskę, o ojczyznę najboleśniej zatroskani (...) widząc ją zhańbioną strasznie, niespokojni o jej losy*. Dowodzi to, że martwił się o swoją ojczyznę. Wprost pisze o niefortunnym położeniu Polski. Wspomina o powstaniu we Wrześni, historii Michała Drzymały. Poeta chce zachęcić Polaków do walki.

Tuwim był bardzo wybitnym poetą, pisał piękne wiersze. Bawił się słowami. Potrafił stworzyć utwór, opierając się głównie na jednym wyrazie, co jest niezwykle trudne. Utwory stają się przez to zabawne, choć trudne do wyartykułowania. Przykła-

dem jest wiersz „O panu Tralalińskim”. Nie tylko taka zabawa językiem jest Tuwimowi znana. Autor stosuje onomatopeje, aby urozmaicić swoje utwory. Klasycznym przykładem jest „Lokomotywa”, w której aż roi się od wyrazów dźwiękonaśladowczych: *Para- buch! Koła- w ruch!* W niektórych utworach z kolei wyrażał się wulgarnie, chociaż taki rodzaj poezji też może bawić. We fraszce „Do jednej” pisze: *Piotr miał cię za swą dziką żądę, Jan za to, że jest piękny ciałem. Alojzy miał cię za pieniądze, ja- zawsze cię za k...ę miałem.* Utwór bardzo mnie zaskoczył. Nie sądziłam, że wybitny poeta, znany większości jako twórca poezji dla dzieci, ma w swoim dorobku również wiersze „dojrzałe”, by nie wspomnieć, że nie jest to jedyny utwór, w którym Tuwim wyraża się w tak frywolny sposób. To jednak dowodzi, jak wszechstronnym był twórcą, co odkryłam z niemalym zdziwieniem.

Poeta często spotykał się z niewybredną krytyką. W świecie artystów krążyły o nim różne opinie. W odpowiedzi na negatywne oceny tworzył sarkastyczne wiersze o krytykach. *Oto krytyk, który idealnie umie geniusz połączyć z głupotą, każdym słowem dowodząc genialnie, że jest bardzo wybitnym idiotą.* („Na krytyka”). Tuwim pisał o recenzentach „idioci”, choć kiedy o nim mówiono w ten sposób, nie obrażał się, twierdząc, *Powiedzieć komuś: Idiota!- to nie obelga, lecz diagnoza.* Kiedy ktoś mnie obraża, nie biorę tego do siebie, bo wiem, ile jestem warta. Nie dziwię się, że poeta komentował w ten sposób opinie o sobie samym.

Kolejne moje odkrycie - Julian Tuwim był niemalże alkoholi-kiem. Często powtarzał: *Wystarczają dwa kieliszki- najpierw jeden, a potem kilkanaście drugich.* Jego żona nie była z tego faktu zadowolona, co już zaskoczeniem nie jest. Myślę, że wiersz „Sprzeczka z żoną” powstał, pewnie po niejednej, kłótni małżonków. *Łojalnie mówię do żony: Małżonko jestem wstawiony. Odrzekła z pogardą: Błazen! Uważam, że jesteś pod gazem. (...) Godzinę trwała ta sprzeczka, aż poszła po wódkę żoneczka. A ja, by nie dać się ogłupić, także poszedłem się upić.* Myślę, że życie z poetą nie było łatwe, zapewne pełne wyzwania.

Poznanie twórczości Juliana Tuwima było dla mnie miłym i zaskakującym odkryciem. Dowiedziałam się przy tym, że warto tworzyć o wszystkim, nawet o rzeczach codziennych, zwykłych. Wisława Szymborska napisała *Niektórzy lubią poezję.* Należę do tych osób, które lubią ten rodzaj utworów, choć czasem się zdarza, że wierszy nie rozumiem. Jeśli chodzi o twórczość Juliana Tuwima, to najbardziej podoba mi się humor literatury dziecięcej. Cóż, może tomik, który wypożyczyłam- „Jarmark rymów. Tylko dla dorosłych”, rzeczywiście jest tylko dla dorosłych.

logo: malinowy kisiel
kat. gimnazja

Bibliografia:

Julian Tuwim „Jarmark rymów. Tylko dla dorosłych”
www.cytaty.info
www.wikipedia.pl

kategoria I, miejsce 3

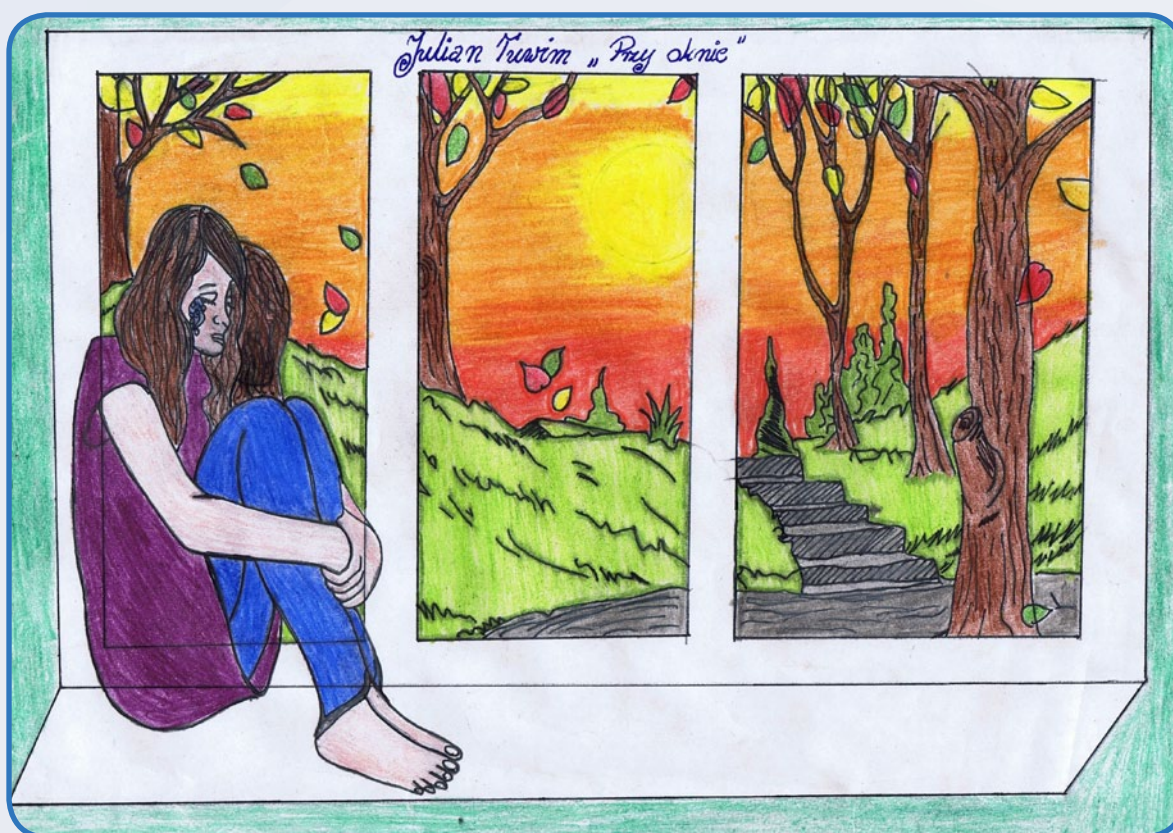
kategoria I, miejsce 3

kategoria II, miejsce 1

kategoria III, wyróżnienie

kategoria II, miejsce 1

KADRA PEDAGOGICZNA PODM W POLKOWICACH

Renata Czapczyńska:

- dyrektor POPPPiDM w Polkowicach,
- mgr pedagogiki,
- menedżer oświaty,
- nauczyciel dyplomowany,
- ekspert komisji egzaminacyjnych i kwalifikacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy,
- pedagog spec. – diagnoza i terapia dzieci dyslektycznych, pomoc psychologiczno-pedagogiczna na rzecz uczniów, rodziców i nauczycieli, treningi uczenia się i szybkiego czytania, neuroterapeuta EEG Biofeedback, Kinezylogia Edukacyjna NLP,
- powiatowy koordynator projektu „Nowa jakość systemu doskonalenia nauczycieli w powiecie polkowickim”,
- Medal Komisji Edukacji Narodowej (2005 r.),
- staż pracy – 31 lat.

Bożena Dudziak:

- mgr filologii polskiej,
- inż. informatyk specjalność inżynieria oprogramowania,
- ekspert komisji egzaminacyjnych i kwalifikacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy,
- edukator dorosłych,
- specjalista w zakresie kształcenia na odległość – e-learningu,
- nauczyciel przedmiotów informatycznych w Zespole Szkół w Polkowicach,
- doradca metodyczny od stycznia 2005 roku w zakresie nauczania informatyki i technologii informacyjnej w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych,
- nauczyciel dyplomowany,
- szkolny organizator rozwoju edukacji,
- staż pracy w oświacie – 24 lata.

Grzegorz Kochman:

- mgr historii,
- wicedyrektor, nauczyciel WOS-u i historii w Zespole Szkół w Polkowicach,
- doradca metodyczny od października 2007 roku w zakresie nauczania historii w szkołach podstawowych, historii i WOS-u w gimnazjach oraz szkołach ponadgimnazjalnych,
- nauczyciel dyplomowany,
- szkolny organizator rozwoju edukacji,
- staż pracy w oświacie – 19 lat.

Ewa Kulesza:

- mgr matematyki,
- nauczyciel matematyki w Szkole Podstawowej w Chocianowie,
- doradca metodyczny w zakresie matematyki,
- nauczyciel dyplomowany,
- szkolny lider Wspierania Uzdolnień,
- staż pracy w oświacie – 13 lat.

Małgorzata Majewska Greń:

- mgr filologii polskiej,
- nauczyciel dyplomowany,
- wicedyrektor oraz nauczyciel języka polskiego i wiedzy o kulturze w Zespole Szkół w Polkowicach,
- menedżer oświaty,
- edukator dorosłych,
- doradca metodyczny w POPPPiDM w Polkowicach,
- koordynator sieci współpracy i samokształcenia dyrektorów szkół i przedszkoli w ramach projektu „Nowa jakość systemu doskonalenia nauczycieli w powiecie polkowickim” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS,
- odznaczenia – Srebrny Krzyż Zasługi (2005 r.),
- staż pracy w oświacie – 31 lat.

Beata Mazurek:

- mgr pedagogiki na Uniwersytecie Wrocławskim,
- nauczyciel dyplomowany,
- logopeda – Uniwersytet Wrocławski,
- nauczyciel kształcenia zintegrowanego w Szkole Podstawowej nr 1 w Polkowicach,
- doradca metodyczny od września 2007 roku w zakresie kształcenia zintegrowanego, wychowania przedszkolnego oraz logopedii,
- koordynator sieci współpracy i samokształcenia,
- staż pracy w oświacie – 25 lat.

Dorota Szmidt:

- mgr filologii polskiej na Uniwersytecie Wrocławskim,
- nauczyciel języka polskiego i bibliotekarz w Szkole Podstawowej w Parchowie,
- doradca metodyczny od września 2007 roku w zakresie języka polskiego w szkole podstawowej oraz biblioteki szkolnej,
- szkolny lider Wspierania Uzdolnień,
- nauczyciel dyplomowany,
- koordynator ds. bezpieczeństwa w Szkole Podstawowej w Parchowie,
- szkolny organizator rozwoju edukacji,
- 23 lata pracy w oświacie.

Wiesław Ksenycz:

- mgr filologii romańskiej,
- specjalista w zakresie języka angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego i włoskiego,
- Międzynarodowy Staż Doskonalenia Zawodowego w Brukseli i Paryżu,
- ekspert komisji egzaminacyjnych i kwalifikacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy,
- egzaminator OKE egzaminu maturalnego z języka francuskiego i egzaminu gimnazjalnego z języka angielskiego,
- nauczyciel dyplomowany,
- nauczyciel języka angielskiego w Gimnazjum nr 2 w Polkowicach,
- konsultant językowy w PODM od września 2010 roku,
- koordynator sieci współpracy i samokształcenia,
- staż pracy w oświacie - 21 lat.

Biuletyn Powiatowego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Polkowicach
redaguje Zespół Doradców Metodycznych PODM,
ul. Targowa 1 59 – 100 Polkowice tel. 076 746 15 70, fax 076 746 15 71,
podm@polkowice.edu.pl